

SZAKDOLGOZAT

Kocsisné Németh Mónika

Közoktatási vezető és pedagógus szakvizsga

**Kaposvár
2023.**

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

Kaposvári Campus

Közoktatás vezető és pedagógus szakvizsga

**Fenntartóváltás és új intézményegység megjelenése egy
gimnázium életében**

Belső konzulens:	Velner András főiskolai docens
Készítette:	Kocsisné Németh Mónika W1BWA2 levelező tagozat
Intézet/Tanszék:	Neveléstudományi Intézet Szakdidaktikai Tanszék

Kaposvár

2023.

Tartalom

1.Bevezetés.....	2
1.1 Az egyház és az iskola	3
1.2 Érvek az egyházi iskolák mellett	5
1.3 Keresztény pedagógia	6
1.4 Jogszabályi változások egyházi és nem egyházi intézményekben	8
2. Az intézményi működés múltja	13
2.1 Beruházások az utóbbi években.....	18
2.2 Pályázatok.....	20
2.3 Fenntartók az intézmény életében.....	22
2.4 Katolikus nevelési elvek.....	24
2.5 Új intézményegységek az egyházi fenntartás alatt.....	27
2.6 Bővítés az intézmény életében.....	30
2.7 Intézményi összetétel.....	31
2.8 Fenntartóváltással kapcsolatos kutatás.....	32
3. Kérdőívek kiértékelése.....	37
3.1 Általános iskolai tagozat kérdőíve	37
3.2 Pedagógus kérdőív kiértékelése.....	48
4.Összegzés	58
5. Ábrajegyzék.....	62
7.Mellékletek.....	65
8.1 Kérdőív szülőknek, általános iskola alsó tagozat.....	65
8.2 Kérdőív szülőknek, általános iskola felső tagozat.....	67
8.3 Kérdőív a gimnáziumban tanító pedagógusoknak	69

1.Bevezetés

„Az emlékezés az egyetlen Paradicsom,
ahonnan nem lehet bennünket kiűzni.”

(Jean Paul)

Az intézmény, ahol pedagógusként dolgozom, a Tamási Béni Balogh Ádám Katolikus Gimnázium, Kollégium, Általános Iskola és Óvoda. Általános iskola után itt folytattam tanulmányaimat, 1999-ben itt érettségiztem.

Az iskola ebben a tanévben ünnepelte 75. évfordulóját. Egy hosszabb út után 2020-2021. tanévtől kezdtem meg itt alsós tanítói tevékenységemet. Így felnőttként, kollégaként visszatérni egy olyan helyre, ami meghatározta mindennapjaimat, nagyon érdekes és izgalmas utazás. A vezetőség, a tantestület nagy része már nem a régi, és az iskola környezete is megváltozott. A legnagyobb, és legmeghatározóbb változás az elmúlt években, ami fordulatot hozott az intézmény életében a fenntartóváltás volt. A szakdolgozatomban feltérképezem az intézmény múltját, visszanyúlva egészen a kezdetekig, megpróbálom az elmúlt időszak legnagyobb változásait összegyűjteni, és megvizsgálni, miként tudtak az itt maradt pedagógusok ezekkel az újdonságokkal azonosulni, és hogyan alkalmazkodtak a változásokhoz, leginkább az általános iskolai tagozat megjelenésével.

Bevezetést követően az egyházi oktatás múltjáról, a kezdetekről, az egyházi intézmény rendszeréről, nevelési-oktatási eredményeiről, valamint a hagyományok követéséről, átörökítéséről szeretnék írni.

A második részben a saját intézményem bemutatása a cél, egészen a múlttól a jelenig. Vizsgálom az egyházi fenntartás alatt kialakult változásokat, újításokat. Írni szeretnék az egyházi fenntartás fogadtatásáról és a tapasztalatokról. A dolgozatomban kitérek az intézményben kialakult pedagógiai hitvallás fontosságáról, és az iskolában működő keresztény hitélet alakulásáról. A pedagógusok körében végzett vizsgálatokkal szeretném bemutatni a hitélet területén kialakult, átforgalmazott nézeteket, változásokat.

Kitérek a többcélú, közös igazgatású intézmények előnyeire és hátrányaira, vizsgálva az egyes tagozati formákat.

Majd végül, de nem utolsó sorban az általános iskolai tagozat kialakulásáról, az eddig elért eredményekről, a tervezett fejlesztésekről és a bővítésről szeretnék írni. Kérdőíves formában szeretnék választ kapni az általános iskola hatékonyságáról, népszerűségéről, valamint a gimnáziumi életben megjelenő általános iskolai tagozat megjelenéséről. Elemzésem az ehhez a témához készített felmérésre alapozom.

A célom, hogy bemutassam, hogy régi/új iskolám hogyan jutott el a folyamatos változások, újítások során a mai arculatához, és milyen lehetséges folyamatok szükségesek még a végső állapot eléréséig.

Egy köznevelési intézmény környezetében állandó a változások szükségletet, Fontos, hogy egy vezető, hogyan segíti át a tantestületet ezeken a változásokon. Ahhoz, hogy valakiből jó vezető váljon, alkalmazkodnia kell neki is a rákényszerített, külső változásokhoz, sokszor meg kell hoznia nem népszerű döntéseket és olyan stratégiai célokat kell megfogalmaznia, amelyeket csak összefogással, közös erővel lehet megvalósítani, hogy egy intézmény sikeres legyen. Hatékony vezetőként mérlegelnie kell, hogy a körülötte lévők csak akkor támogatják a változást, ha azok előnyökkel járnak, és megváltoztatják a funkcionális működés zavarait.

1.1 Az egyház és az iskola

Az őskeresztény gyülekezetek életében is nagy szerepe volt a tanítás-tanulás folyamatának. Ez nem a mai értelemben vett tanítás és tanulás, hanem az apostolok által hallott jézusi tanítás megértése, megtartása volt, illetve a hit tartalmaira való tanítás.

A korai szerzetesközösségek indították el az első keresztény iskolákat. Azokat az ismereteket tanították meg a hozzájuk csatlakozott ifjaknak, melyekre a Biblia megértéséhez szükség lehet. A 4-8. században már egyre több szerzetesi iskola alakult Európában, melyet nagyban befolyásolt a népvándorlás is. Ezeknek az iskoláknak nemcsak a száma növekedett, hanem a jelentőségük is.

Az egyház jelenléte és befolyása mindenféle területen a középkorban kezdett erősödni. Ebben az időszakban leginkább a kolostorok, plébániák, püspöki helyszíneken működtek iskolák. Ezekben az intézményekben az olvasás, írás és számolás ismereteit tanították a paraszti réteg gyermekeinek.

A népvándorlás idején egyre több egyházi intézmény vette át az államok helyett az oktatási feladatokat. Ennek rendezésére a 8. század végén került sor, amikor Nagy Károly rendeletbe foglalta, hogy iskolákat kell alapítani. Ez leginkább lehetőséget biztosított, de nem volt kötelező.

A pietizmus (jelentései: ájtatosság, istenfélés, vallásosság, igazság, igazságosság, szelídség, jóság, kegyesség) idején alakultak iskolák hátrányos helyzetű gyerekek részére, majd ezen a példán elindulva egyre több lelkész is követője lett a lehetőségnek. Itt a legfontosabb ismereteket, műveltségre, a hit alapjaira és erkölcsre tanították a gyerekeket.

A 14-16. században viszont már teljesen mást jelentett az iskolaügy az egyház számára. Itt már más értékek is megjelentek, mint például a hét szabad művészet mellett a testnevelés, az erkölcs és az esztétika.

A reformáció és a katolikus egyház ellenreformációja után egyre több egyházi fenntartású intézmény létesült. Az ellenreformáció célja a „régii vallás visszaállítása” volt, és ebben az időszakban az egyház az iskolai oktatást használta fel eszköznek.

A tridenti zsinat idején, - ami a katolikus egyház életére nézve az egyik legmeghatározóbb volt és melyet a katolikus egyház megreformálását hozta létre és keltette újra – törvénybe került, hogy a főpapok a saját tehetségüknek megfelelő iskolákat alapítsanak, és igazi vallást tanítsanak, hogy a régi vallás feléledjen.

A felekezeti versengés a 17. században kezdődött meg, és az egyházak egyre inkább az iskolák pedagógiai módszertanát választották. Az egyházak a világi gyakorlati nevelés helyett visszatértek a latin nyelvű szövegekhez, hogy minél inkább saját egyházuknak a híveit neveljék ki. „csakhamar úgy a protestáns ortodoxia, mint a katolikus jezsuita irány tévútra vitte a nevelést, korlátozta az iskolában a szabad szellemet, eltöltötte azokat vallási tananyaggal, s a skolasztikus tanrendszer és a latin nyelv béklyói ismét rásúlyosultak az iskolára.”¹

A felvilágosodás új kihívásokat is hozott. Szembe kellett nézni a szekularizmussal.

Szekularizáció: „Az a folyamat, amelynek során a világban lejátszódó folyamatokról adott természetfeletti magyarázatba vetett hit eltűnésével az emberek szakítanak vallási elgondolásaikkal és gyakorlataikkal, tágabb értelemben az a folyamat, amely során megszűnik a vallás társadalomra gyakorolt hatása. Leginkább a vallástól és az egyháztól való tömeges elfordulás, de jelentheti az egyházi javaknak "világi", magán vagy állami célokra való lefoglalását is.”²

Úgy vélték, hogy az egyházi iskolák lennének azok az intézmények, ahol a szekularizáció nem vethet alapot. Emiatt elindult egyfajta kultúrharca, amelyből az egyház nem kerülhetett ki győztesen.

Az egyházi iskolában való oktatás leginkább akkor működött hatékonyan, konfliktusmentesen, ha az iskolakérdést államtól átvett feladatként értelmezték.

Az egyház által voltak olyan helyzetek, amikor azért indított iskolákat, hogy önös érdekeiket szolgálják vele, viszont voltak olyan alkalmak is, amikor az állam nem lépett időben az

¹ Kodácsy-Simon Eszter: Miért tart fenn az egyház iskolát? VERÉDY 1886, 595. o.

² Szerkesztő OsvátA 2022. július 8. 14.49 <https://hu.wikipedia.org/wiki/Szekulariz%C3%A1ci%C3%B3>

iskolaalapítások kérdésében, vagy nem tudta ellátni oktatási feladatát, így az egyház megoldotta.

Egészen az államosításig az egyházak nagy szerepet vállaltak az iskoláztatás terén. A szülőket is maximálisan bevonták ebbe a folyamatba. Az egyház és a szülők együtt oldották meg az iskoláztatás kérdését.

A rendszerváltás éveiben nagy lelkesedés övezte az egyházi iskolákat. Jelentős volt az egyházakba vetett bizalom, úgy gondolták, ők jobban el tudják látni az oktatási-nevelési feladatokat.

Magyarországon a 20. században alakult ki a kötelező iskoláztatás rendszere. Egyes kutatók szerint ennyi idő kellett, hogy az állam képessé váljon az iskolarendszer kiépítésére, megszervezésére. Az iskola feletti egyházi és állami feladatkörök és felelősségek tisztázásai a 20. századra tolódtak, amit a történelmi háttér csak nehezített. A kérdés, hogy miért tart fenn az egyház iskolákat, nem sikerült tisztázni, valamint azt sem, hogy a korábbi évszázadokban átvállalt feladat teljesítésének milyen következményei vannak az egyházra, az államra s az iskolára nézve.

1948-ban az egyházi iskolák államosításának kérdésekor fogalmazódtak meg álláspontok, de érdemi válasz nem érkezett. Sólyom Jenő úgy fogalmazott, hogy sem az államnak, sem az egyháznak nem lényegszerű feladata az iskolák fenntartása: „Az iskola a szülők hivatáskörébe tartozik. [...] A szülők alkalmi társulása, egy bizonyos területen a szülők összessége megbízik valakit a gyermekek oktatásával és ügyesítésével. [...] így lesz szükség esetén átháramlott, tehát esetleges, időleges feladata az államnak iskolák fenntartása. De lehet, hogy az államhatalom nem veszi magára idejében és kellő módon ezt a feladatot, vagy talán rosszul teljesíti. Ez esetben van rendjén, hogy az egyházköztség veszi át a szülőktől a közös taníttatás, az iskolafenntartás gondját.” Ám ebben az esetben is, amikor az egyház a fenntartója egy iskolának, fontos folyamatosan emlékeztetnie magát arra, hogy az egyházi iskolák „fenntartásának első feltétele az, hogy maradjanak meg az átháramlott feladat tudatában. [...] A feladat átvállalt jellegének elismerése és szemmel tartása adja meg egyházi iskoláinknak a létjogosultságot kifelé.”³

1.2 Érvek az egyházi iskolák mellett

A leggyakrabban hangoztatott érv az egyházi oktatás mellett az erkölcsi nevelés. Egy ilyen intézményben nem kerül a gyermek rossz társaságban, az ott dolgozók magatartása példamutató, a pedagógusok jobban odafigyelnek az ott tanulókra.

³Kodácsy-Simon Eszter: Miért tart fenn az egyház iskolát? SÓLYOM 1938, 3 0 1 - 3 0 2 .o.

A másik nagyon gyakori érv az oktatás magas színvonala, a kiemelkedő versenyek, a kiváló oktatás és tehetséggondozás, ha szükséges a csekély számban lévő gyengébb tanulók felzárkóztatása. A szakmai színvonal emelése, a tehetséggondozás és a versenyeztetés terén fontos szerepe lehet egy egyházi fenntartású iskolának, abban az értelemben, hogy megteremti az ehhez szükséges plusz feltételeket.

Az érvek között az is gyakori, hogy az egyházi iskolák hozzájárulnak a magyar kultúra műveléséhez, akár szellemi központoknak is nevezhetők.

A hagyományok továbbadása, átörökítése egy egyházi iskolában elengedhetetlen feladat. Ez abban az esetben teljesülhet, ha van egy olyan közösség, amely ezt a hagyományt megéli, és képes továbbadni.

A legutolsó érv, ami sokszor megfogalmazódik, hogy az egyházi iskolák biztosítják a lelkeszek utánpótlását, a közösség, gyülekezet felélesztését, a vallásos nevelést. A hit tanítása leginkább az egyház feladata. „az egyház közössége által megy végbe, az egyház közösségében, az egyház közössége javára”⁴ Az egyházi iskola képes megteremteni azokat a körülményeket, lehetőségeket, amiket egy állami iskola nehezen tud megadni.

1.3 Keresztény pedagógia

Gyakori az a gondolat, hogy a keresztény nevelés alapozza meg az egyházi iskolát. Fontos, hogy mit értünk a kifejezés alatt: kiindulási pontot, eszközt, módszertant, tartalmat vagy célt. A keresztény pedagógia különösen sokat köszönhet a humanizmus pedagógusainak, abban, ahogy a pedagógia és pszichológia emberképét alakították. Azonban a keresztény pedagógia középpontjában a bibliai tanítás áll, ami más hangsúlyokat, távlatokat adhat.

A keresztény pedagógia központja Isten és Jézus Krisztus által megmutatott szeretet.

Az az isteni szeretet, amely nem feltételekhez kötött, nem nevelési célzattal megy végbe, nem a teljesítmény a legfontosabb, hanem szabad, örömmel alkotó, amelyben mindenki értékes.

A keresztény pedagógia és nevelés célja az emberre és annak önös érdekére irányul.

Az embert, mint Isten teremtményét és közösségét tartja szem előtt. Természetesen elengedhetetlen a tehetség megvalósítása, de a cél ember kibontakoztatásának szerepe, s az ember Isten valóságban való kiteljesedése.

A keresztény pedagógia módszere az erkölcs. Az egyházi intézmény célként tekint az erkölcsre, fontos, hogy jó, erkölcsös embereket neveljen.

A keresztény pedagógia elve a keresztény szabadságra és felelősségre nevelés.

⁴ Kodácsy-Simon Eszter: Miért tart fenn az egyház iskolát? SÓLYOM 1948, 277. o.

A keresztény pedagógia alapvető elve pedig, nem más, mint a közösségi lét.

Elengedhetetlen, hogy az egyházi iskola mögött ott legyen az egyház közössége. Ennek a folyamatnak legalább 4 alapvető szereplője van: diákok, pedagógusok, szülők és az egyház. Abban az esetben tud egy egyházi intézmény megfelelő módon fejlődni, működni, ha a négy legfontosabb szereplő egymást segíti, egységként közösen működik. Ha minden igyekezettel törekszünk az őszinte Isten-ember kapcsolatra, az igényes erkölcsi életre, a szakmai színvonal megteremtésére, a közösségben való részvételre, akkor vonzó lehet egy ilyen intézmény, mind a tanár, mind a diák számára.

Nagyon sok szülő azért választja az egyházi iskolát gyermekének, mert biztonságosabb, tartalmasabb, erősebb, emberibb közösségnek gondolják. A közösség, a pedagógusok személyisége sokszor a szakmaiságnál is fontosabb szerepet tölt be a választásnál, valamint a szülői szerep is nagyon meghatározó. Ezt a kérdőívemben is vizsgálni szeretném.

A legnehezebb dolog talán egy megfelelő közösség kialakítása, a kapcsolatok építése, ápolása. Ebben az egyház helyi közösségének nagy szerepe lehet. Iskolánkban erre nagyon jó alkalmak a hitéleti programok közösen gyerekekkel, munkatársakkal, szülőkkel. Ilyenek például a lelki napok, a ministráns találkozók, kézműves délutánok, zárandoklatok, az egyházmegye által szervezett események.

Ahhoz, hogy egy intézmény valóban egyházi iskolává-és ne egyházi fenntartású iskolává váljon, minimum 10-15 évnek el kell telnie. Nyolc év alatt cserélődik ki egy diáksereg, és az újonnan bejövők már egy átalakulóban lévő folyamatba cseppennek bele. Ha elég elkötelezett, céltudatos, következetes közösség formálódik, akkor egy nagyon jól működő egyházi intézmény jöhet létre.

Az egyházi intézmények fenntartója az egyház, formálisan az egyházközségek fenntartásában működnek.

Az Egyház által fenntartott intézményeket kétféle norma szabályozza:

- a világi jogszabályok (Alaptörvény, valamint az Országgyűlés által alkotott törvények)
- a 2011. évi CCVI. törvény a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló jogszabályok.

Az egyházi szabályozás az adott egyházra, intézményeire vonatkozó egyházi jogszabályokon keresztül valósul meg.

A Katolikus egyházi fenntartó munkáját, az általuk működtetett intézményeket a Katolikus Pedagógiai Intézet segíti.

A következő táblázat a Katolikus Pedagógiai Intézet által, a 2022. október 1-jei adatok alapján készült az intézményegységek számáról fenntartók és intézménytípus szerint.

Intézmény típus	Fenntartók			Összesen 44 fenntartó
	Egyházmegye (15 fenntartó)	Szerzetesrend (26 fenntartó)	Egyéb egyházi* (3 fenntartó)	
	Intézmény	Intézmény	Intézmény	
Óvoda	183	23	3	209
Általános iskola	225	33	8	266
Gimnázium	60	39	7	106
Technikum	22	15	7	44
Szakképző iskola	6	5	11	22
Szakgimnázium	4	6	2	12
Alapfokú Művészeti iskola	31	12	2	45
Kollégium	22	29	4	55
Gyógypedagógiai intézmény	5	1	5	11
Összesen	558	163	49	770

1. ábra Katolikus intézményegységek száma

Forrás: <http://www.katped.hu/katolikus-kozoktatasi/katolikus-koznevelési-es-szakkepzési-intezmenyek-statisztikai-adatai>

1.4 Jogszabályi változások egyházi és nem egyházi intézményekben

Petróczy Gábor igazgató, közoktatási szakértő 2013-ban nagyon jól összeszedte, hogy miben azonos, miben más egy egyházi és egy nem egyházi fenntartású intézmény működése a jogszabályok alapján. Itt felsorolja a legfontosabb előírásokat, kitérve azokra a területekre, ahol a szabályok eltérnek a nem egyházi fenntartású intézményekben követendő szabályoktól. A cikkben nem a teljes jogszabályok szerepelnek, csak a lényegét emelte ki.

„Nkt. 31. § (1) Az egyházi intézmények az általánostól eltérő szabályok szerint működhetnek és szervezhetik tevékenységüket.

Nkt. 31.§ (2) Az egyházi fenntartású iskolák működésének legfontosabb eltérő szabályai:

Az egyházi intézmények vallási tekintetben elkötelezetten működhetnek, ezért előírhatják a szóban forgó vallás, világnézet elfogadását, és azt felvételi eljárásban érvényesíthetik.

Nem kell alkalmazni a tanulók felvételével kapcsolatos rendelkezések közül a kötelező felvételre vonatkozó rendelkezéseket, az osztály-, csoportlétszámokra vonatkozó rendelkezéseket a maximális létszámmra vonatkozó rendelkezések kivételével,

A fenntartó pályáztatás és további eljárás nélkül is adhat intézményvezetői megbízást.

Nkt. 32. § (1) Ha a nevelési-oktatási intézményt egyház tartja fenn:

- a pedagógusok és egyéb munkavállalókkal szemben világnézeti és hitéleti szempontokat érvényesíthet, alkalmazási feltételként írhat elő,
- az intézményvezető-helyettesek megbízása során a fenntartó egyetértési jogot gyakorol,
- a fenntartó az iskola számára előírhatja egy bizonyos kerettanterv választását és meghatározhatja az intézményben használható tankönyveket, taneszközöket,
- pedagógiai programjába beépítheti a vallási ismereteket, helyi tantervébe a hitoktatást,
- korlátozhatja, hogy a pedagógus saját világnézete és értékrendje szerint végezze nevelőmunkáját (ld. Nkt. 63. § (1) bekezdés d),

SZMSZ-ében és házirendjében az egyház tanításával összefüggő viselkedési és megjelenési szabályokat, köteleességeket, jogokat és hitéleti tevékenységet írhat elő, ennek megsértése esetén a pedagógus ellen eljárás indítható,

- a hitoktatónak, hittantanárnak egyházi felsőoktatási intézményben szerzett hitoktatói, hittantanári vagy a hitélettel kapcsolatos felsőfokú képesítéssel és az illetékes egyházi hatóság megbízásával kell rendelkeznie,
- a nevelési-oktatási intézmény SZMSZ-e, házirendje, pedagógiai programja a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé,
- az etika tantárgy hittan tantárggyal kiváltható, ha a hittan tantárgy tartalmazza a Nat-ban az etikára vonatkozóan meghatározott fejlesztési követelményeket és tartalmakat.

Nkt. 33. § (1) A feladatellátás szabályai köznevelési szerződés vagy egyoldalú nyilatkozat esetében:

Ha az egyházi fenntartó köznevelési szerződés vagy egyoldalú nyilatkozat (ld. Nkt. 32. § (2) bek.) alapján kiegészítő támogatásra válik jogosulttá, a fenntartásában működő általános iskola részt vesz a kötelező felvételt biztosító iskola feladatainak ellátásában.

Ekkor felvételi körzetének azt a települést, fővárosban azt a kerületet kell tekinteni, amelyben az általános iskola székhelye, telephelye található.

Ha a településen csak egy általános iskola működik, akkor köteles felvenni a településen lakóhellyel rendelkező óvodai nevelésben részt venni köteles tanköteles tanulókat.

Az egyházi intézmény fenntartója a kormányhivatallal közösen a hivatal és az állami intézményfenntartó központ véleményének kikérésével meghatározza azt a tanulói létszámot, amelynek felvételét az óvoda, az általános iskola nem tagadhatja meg.

Ez a létszám nem lehet kevesebb, mint az általános iskola alapító okiratában meghatározott felvehető maximális tanulói létszám huszonöt százaléka.

Nkt. 34.§ (1)-(2) A kormányhivatal vezeti az egyházi intézmények jegyzékét, továbbá legalább kétevente elvégzi az egyházi intézmények fenntartói tevékenységének törvényességi ellenőrzését.

Nkt. 41. § (1) A nyilvántartások vezetési kötelezettsége

Az egyházi intézmény köteles a jogszabályban előírt nyilvántartásokat vezetni, a köznevelés információs rendszerébe bejelentkezni, valamint a statisztikai adatgyűjtési program keretében előírt adatokat szolgáltatni.

Az egyházi intézményekben nyilván kell tartani a közalkalmazotti alapnyilvántartás szerinti adatokat, így a pedagógus oktatási azonosító számát, pedagógusigazolványának számát, a jogviszonya időtartamát és heti munkaidejének mértékét.

Nkt. 46. § (3) A tanulónak joga, hogy egyházi intézményben vegye igénybe az iskolai, kollégiumi ellátást.

Nkt. 68. § (2) Az egyházi intézmények vezetőjét az oktatásért felelős miniszter egyetértésével a fenntartó bízza meg, a munkáltatói jogokat a fenntartó gyakorolja. A miniszter az egyetértését csak jogszabálysértés esetén tagadhatja meg.

Nkt. 74. § (2) Az állam a köznevelési feladatait egyházi intézmény fenntartójával kötött köznevelési szerződés útján is elláthatja.

R. 28. § (3) Az egyházi fenntartású középiskola a tanulók felvételét az adott vallás, világnézet elfogadásához kötheti, és azt felvételi eljárás keretében vizsgálhatja.

R. 160. § A kormányhivatal által az egyházi fenntartású nevelési-oktatási intézmény törvényességi ellenőrzésének vizsgálati szempontjait tartalmazza.

R. 161. § (3) Egyházi intézmény esetén a kötelező eszközök és felszerelések meglétének vizsgálatakor a működés megkezdéséhez szükséges engedélyben meghatározottakat is figyelembe kell venni.

A 229/2012. (VIII.28.) Kormányrendelet az egyházi oktatás ingyenességéről

21.§ (2) A köznevelés-fejlesztési tervnek ki kell térnie arra, hogy az állami köznevelési feladatok ellátásához járási, megyei, fővárosi szinten az egyházi fenntartású intézmények bevonása milyen köznevelési alapfeladat ellátásba, milyen gyermek és tanulólétszámmal, milyen időtartammal szükséges.

21/B.§ (7) A köznevelési feladatok ellátásában részt vevő egyházi intézmény fenntartója a köznevelés-fejlesztési terv tervezetére vonatkozó véleményét a köznevelés-fejlesztési tervnek a Hivatal honlapján való megjelentetését követő öt, illetve tizenöt napon belül küldi meg a Hivatalnak.

37. § (1) Az egyházi és a magánintézmény szolgáltatásainak igénybevételét az Nkt. 31. § (1) bekezdés c) pontja szerinti fizetési kötelezettséghez kötheti, kivéve, ha az egyházi intézmény közoktatási megállapodás, köznevelési szerződés vagy egyoldalú nyilatkozat alapján részt vesz a köznevelési közszolgálati feladatok ellátásában.

Ebben az esetben az oktatás ingyenességére, a térítési díj, tandíj kérdéseiben a Kormányrendelet 33-36. §-ban foglaltakat kell alkalmazni.

A lelkiismereti és vallásszabadságról szóló 2011. évi CCVI. törvény (Ehtv.)

Ehtv. 12. § (1) Az egyház nevelési, oktatási, felsőoktatási, stb. tevékenységet végző intézményeket létesíthet és tarthat fenn.

Ehtv. 12.§ (2) Az egyházi intézmény világnézeti szempontból elkötelezett, így a felvételnél és a foglalkoztatásra irányuló jogviszony létesítésénél a sajátos identitás megőrzéséhez szükséges feltételek határozhatók meg.

Ehtv. 19. § (4) Az egyház közcélú tevékenysége és intézménye a hasonló tevékenységet folytató állami intézményekkel azonos mértékű költségvetési támogatásra jogosult. Az egyházi intézményben a munkaviszony tartalma a munkabér, a munkaidő és a pihenőidő vonatkozásában a közalkalmazotti jogviszonyhoz igazodik.

Ehtv. 19. § (5) Az állami vagy önkormányzati intézmények foglalkoztatottaira vonatkozó központi bérpolitikai intézkedések az egyházi intézményének foglalkoztatottaira is azonos feltételekkel terjednek ki.

Az egyházi nevelés-oktatás állami finanszírozásának alapelvei

Az egyházi oktatás finanszírozásának alapelveit az egyházak hitéleti és közcélú tevékenységének anyagi feltételeiről szóló 1997. évi CXXIV. törvény teremti meg.

5. § (1) Az egyházi nevelési-oktatási, felsőoktatási, stb. intézmények költségvetési finanszírozása az állami intézményekre vonatkozó általános szabályok alapján, azokkal azonos mértékben történik.

5. § (2) Az egyházi fenntartók intézményeik után a hasonló feladatot ellátó állami intézményekkel azonosan járó normatív és egyéb állami hozzájárulásának jogcímeit az éves költségvetési törvény tartalmazza.

6. § Az egyházak további kiegészítő támogatásra jogosultak, amelynek alapja a közszolgáltatásokat (nevelés-oktatást) egyházi intézményben igénybe vevők száma. A kiegészítő támogatás összege meghatározásának szabályait a (3) bekezdés tartalmazza.

Az egyházi oktatás normatív finanszírozását jelenleg a 2013. és a 2012. évi költségvetési törvények együttesen határozzák meg:

A 2013. évi központi költségvetéséről szóló 2012. évi CCIV. törvény (a továbbiakban: 2013. évi Kvtv.) 35. §-a tartalmazza a köznevelési közfeladatot ellátó egyházi fenntartók számára megállapított normatív és egyéb támogatást.

2013. évi Kvtv. 35. § (1) a): az egyházi köznevelési intézmény fenntartóját 2013. augusztus 31-éig megillető normatív és egyéb hozzájárulásra a 2012. évi Kvtv. szabályait kell alkalmazni.

2012. évi Kvtv. 38. § (1) a) Az egyházi intézmény fenntartóját normatív hozzájárulás illeti meg a 3. melléklet 15. és 16. pontjában, az 5. melléklet 5. pontjában és 11. pont, továbbá a 8. melléklet I. rész 1-5. pontjában meghatározott, a települési önkormányzatok normatív hozzájárulásaival és támogatásaival azonos jogcímenek és jogosultsági feltételek mellett.

2012. évi Kvtv. 38. § (2) A közoktatási közfeladatot ellátó egyház a normatív hozzájáruláson és támogatáson túl kiegészítő támogatásra jogosult. A támogatási összeg 230 000 forint/év minden tanuló után, amely a fenntartót illeti meg óvodai ellátottak, iskolai közismereti oktatásban, szakképzési elméleti oktatásban, gyógypedagógiai oktatásban.”⁵

⁵ Petróczy Gábor: Mennyiben azonos, mennyiben más? Az egyházi fenntartású köznevelési intézmények működésének eltérő szabályairól, Kazincbarcika 2013. június 26.

2. Az intézményi működés múltja

„...Bármelyik iskola válhat olyan helyé, amelyben gondolkodó, mohón kíváncsi, gyorsan és felelősségteljesen tanuló diákok járnak, amelyben a tanárok élvezik a munkájukat és a diákjaikkal való együttlétet, ahol magas a morális mérce, és ahová mind a diákok, mind a tanárok szeretnek járni.”

Carl Rogers

Az intézmény, amelyben dolgozom több mint fél évszázada áll fenn. Tamásiban a két világháború között a felekezeti iskolák mellett polgári iskola működött. Többször kezdeményezték főgimnázium létrehozását, de sikertelenül. Majd 1947-ben a képviselőtestület úgy döntött, hogy új épületet emel a nyolcosztályos általános iskola számára, ha a helyi polgári iskolát főgimnáziummá nyilvánítják. Mivel fontosnak tartották az új intézmény létrehozását, így megszavazták a pénzügyi hozzájárulást. Így hozták létre a főgimnáziumot a várhegyi fenyves alján hagyományos négy osztályos gimnáziumi képzéssel. 1947. október 5-én tartották a tanévnyitó ünnepélyt és október 7-én indulhatott az oktatás. 1947 decemberében megkezdődött a felnőttoktatás is, előkészítő tanfolyammal, majd a különbözeti vizsgák után 1948. március 1-jén indult számukra a tanév.

2. ábra A tamási gimnázium a Fenyves alján

Az 1950-51-es tanévben vált teljessé az iskola, ekkor már négy évfolyam működött, évfolyamonként 1-1 osztállyal.

1951-től az intézmény felvette Béri Balogh Ádám kuruc brigadéros nevét, kinek tiszteletére 1980. november 18-án felavatott szobor jelenleg is az iskola udvarát díszíti. Ebben a tanévben indult először két párhuzamos osztály.

3. ábra Béri Balogh Ádám szobra az iskola kertjében

Forrás: „Béri Balogh Ádám szobra” című alkotás fotói

<https://www.kozterkep.hu/2149/beri-balogh-adam-szobra>

Egyre nagyobb lett a bejáró tanulók száma, így 1951 őszén már szükségessé vált a menza létrehozása, amely az iskola földszintjén működött.

Az 1952-53-as tanévben újra két első osztály indult, majd a következő évben már mind a négy évfolyamon két-két párhuzamos osztály tanult. 1955 júniusában volt az első alkalom, amikor két rendes korú és egy esti tagozatos osztály érettségizett. A reálosztályokban az orosz nyelv mellett bevezetésre került egy másik idegen nyelv bevezetésre. Az egyik évben angolt, a másik évben francia nyelvet oktattak, egészen az érettségiig az ilyen tantervű osztályokban. Ebben az időszakban a leánytanulók számának folyamatos növekedése miatt a fiúk diákothonát lánykollégiummá alakították át.

1959 őszén új képzési forma indult: a mezőgazdasági szakközépiskola. Azok a tanulók, akik ebbe a képzési formában vettek részt, öt napig tanultak, egy napot pedig munkával töltöttek, gyakorlati oktatás keretein belül. A következő tanévtől megkezdődött a szakosodás: szarvasmarha-, sertés-, baromfitenyésztés és tejgazdasági szak is indult.

1962-63-as tanévben az iskola történetében először három osztályt tudtak indítani: humán, reál és mezőgazdasági tagozattal. Majd júniusban érettségizett az első mezőgazdasági osztály is, mely 1964 őszén már nem indult, így fokozatosan, megszűnt az intézményben a mezőgazdasági oktatás. Viszont a tanév elején megindult az új szárny építése, tantermek, előadók, szertárak és

öltözők létesültek. Az új épületrészt 1966. június 30-án adták át. Az új tanév új oktatási reformokat hozott, új tantervekkel és tankönyvekkel.

Az 1969-70-es tanévtől már nem indult latin nyelvet tanuló osztály. Az orosz mellett a német lett volna a második tanulható idegen nyelv, azonban a feltételek még teljes egészében nem voltak adottak hozzá. A nyelvi szaktanterem ugyan már elkészült, az intézmény azonban szaktanárhiányban szenvedett. Így ez a kezdeményezés egy tanévet csúszott.

A következő évben napirendre került a gimnázium új épületének létrehozása. A helyszín ugyan már kirajzolódott, viszont a munkálatok még éveket vártak magukra.

A 70-es évek elején került sor az intézmény 25. éves jubileumi ünnepségére, fizika-, valamint gyors-és gépíró tagozat bevezetésére. Mindezek mellett az évtized második felében államigazgatási csoport is indult.

A vidékről bejáró tanulók létszámnövekedésének köszönhetően a gimnázium 1975. január 1-jén egyesült a mellette épült kollégiummal (diákotthonnal). A kollégiumi rész teljesen elveszítette önállóságát szakmailag és pénzügyileg is. Az intézmény teljes neve Béri Balogh Ádám Gimnázium és Kollégium lett.

Az 1976-77-es tanévben befejeződött a régi épületben az oktatás, sor került az utolsó tanévzáró ünnepélyre. Az egész iskola elköltözött, a kollégiummal együtt jelenlegi helyére, és az épületet átadták az általános iskolának.

4. ábra A gimnázium épülete régen

Forrás: <https://beri-tamasi.edu.hu/index.php?meghiv=lapok/iskolarol/iskolatortenet.html>

Az intézmény népszerűségének köszönhetően egyre magasabb létszámú osztályok indítására nyílt lehetőség, viszont a tantervi reform miatt a fizika tagozat megszűnt. A tanulók zömét lányok tették ki, ugyanis a fiúk inkább a szak-és szakmaképző iskolákat választották.

A 80-as évek elején életbe lépett a ciklusos oktatási rend. Ez azt jelentette, hogy ötnapos és hatnapos tanítási hetek váltották egymást. Így nemcsak a hetek órarendjei, hanem a tantárgyak óraszámai is mások voltak. A második ciklus január közepén kezdődött. A 1982-83-as tanévtől ugyan a szombati tanítási napok megszűntek, a ciklusosság viszont megmaradt.

Az intézmény a számítástechnikai oktatás előfutára volt. 1980-ban saját készítésű számítógépen kezdődött a tanítás. A közép-és általános iskolai tanárok számítástechnikai alapképzését a gimnázium végezte. A géppark folyamatosan bővült, amely lehetővé tette két éven át heti két órában a számítástechnikai alapképzést. Harmadik és negyedik osztályban fakultatív tantárgyként operátorképzés folyt. Számos oktatóprogram és publikálás készült, melyeket különböző pályázatokon díjaztak.

Húsz év után szeptembertől ismét sikerült három osztályt indítani. Megszigorodott a levelező oktatás rendje is, emelkedtek az óraszámok, és a heti egy alkalom helyett két délután voltak a foglalkozások. Megkezdődött az új kollégiumi szárny tervezése és megindult az építkezés. Az új kollégiumi szárny átadására 1985 decemberében került sor.

A következő tanévtől megszűnt a központilag elrendelt rendtartás. Innentől kezdve minden intézmény maga állította össze működési szabályzatát.

Az 1989-90-es tanévtől kezdődött meg az angol nyelv oktatása. Ettől a tanévtől az a tanuló, aki középfokú nyelvvizsgát szerzett, mentességet és jeles osztályzatot kapott. Igazából innen indult el az intézmény mai arculatának megalapozása. A következő években az angol nyelv eredményesebb oktatása érdekében vendégtanárok kezdték meg az oktatást. 1990-ben a tantestület elhatározta, hogy bevezeti a nyolcosztályos képzést, amely 1992-ban kezdődött meg, melyet az 1993-as Köznevelési Törvény emelt törvényerőre. Ez az új oktatási forma rengeteg többletfeladatot, kihívást, viszont nagyon sok örömet is jelentett. A tanárokat új módszerek kutatására és alkalmazására ösztönözte, készítette. A felsőoktatásra, valamint az értelmiségi pályára való felkészítés szándékával indították ezt az egységes, magasabb szintű képzést. A tantárgyak a folytonosság, a linearitás elvét követték. Az első két év az alapozás időszaka (nyelv és művelődés, matematika, idegen nyelv), a második osztályban természetismeret helyett a biológia oktatása kezdődött meg. A harmadik évfolyamban a magyar nyelv és irodalom már két különálló tantárgyként szerepel, valamint belépett a történelem, a földrajz és a fizika tantárgyak oktatása. Negyedikben már 12 tantárgy szerepel a felosztásban, újként a második idegennyelv és a kémia. Ebben az oktatási rendszerben évenkénti vizsgák voltak. Minden

osztályfokozatban más-más tárgyakból kell bizonyítani felkészültségüket. Ennek célja a középfokú nyelvvizsgák, valamint az érettségi és felvételi előkészítése, tudásbéli megalapozása. A kollégiumi életben is jelentős változást hozott a „kisgimi” elindítása. Így már a 10 év körüli diákok is felvételt nyertek a férőhelyekre.

Az elmúlt évben a második alkalommal került meghirdetésre a négyosztályos gimnázium emelt szintű nyelvoktatással, az informatika mellett. Ezen képzés utolsó két évében humán, reál és természettudományos irányultságú tagozat működött.

Az informatika oktatás területén is nagy változások léptek életbe. 1985-ben saját fejlesztéssel hálózatba kapcsolták a HT-gépeket. Oktató-és feleltető programok alkalmazására került sor. Különböző szövegszerkesztőket használtak a tantárgyi anyagok feldolgozására, valamint kiadványszerkesztőt az iskolaújság, iskolai és országos felmérő feladatlapok készítéséhez.

A Soros Alapítvány pályázatán 14 gépből álló komputerlabort sikerült kialakítani 1993-ban. Ettől kezdve már az oktatás hangsúlya a felhasználói programok használatára összpontosult. Majd az iskolában működő Országos Közoktatási Intézet Információs Szolgáltató Pontja lehetővé tette, hogy az intézményben tanuló diákok ismerkedhessenek az internettel.

A következő 10 éves időszakban is változatlanul három évfolyammal működött az intézmény. Mindenkor célja, hogy a középiskolák rangsorolásánál előkelő helyen szerepelhessen, ennek sikerességét főként a hozzáadott érték mutatja. A 2003/2004-es tanévben a nyolcosztályos gimnázium az iskolák szociokulturális (bemeneti) és eredményességi (kimeneti) mutatói alapján az országos 5. helyezést érte el, Tolna megyében pedig az első lett. Ezt az elismerő címet a tekintetben nyerte el az iskola, hogy a beiratkozott tanulók képességeihez, általános iskolai eredményeikhez mérten, szüleik körülményeihez viszonyítva, hogyan alakult a felsőoktatásban továbbhaladó tanulók száma.

(Forrás: <https://hvg.hu/itthon/20050111kozepiskolasorrend>)

2013-ban egy olyan jogszabály született, miszerint nyolcosztályos gimnáziumban csakis az első évbe, vagyis az ötödik évfolyamba lehet beékelni a nyelvi előkészítő osztályt, nem pedig a régi rendszer szerint a tizedikbe. Ez az intézmény számára egy óriási változás hozott. Újabb kihívást jelentett az egyetemet végzett nyelvszakos pedagógusoknak. Igazán fel kellett mérniük, hogy a heti 18 órát megfelelő tartalommal, a tízéves korosztályt elegendő energiával tudják lekötni. A döntés közös volt, így nekiláttak a dokumentumok összeállításának. Egy új iskolatípus kiépítése kezdődött meg.

A 2020/21-es tanévben tett előrehozott érettségit az a 2014/15-ös évben beiratkozott évfolyam, akik ötödik osztályban nyelvi előkészítő évet kezdtek a nyolcosztályos képzésben. Ebből az osztályból több tanulónak is sikerült B2 középfokú nyelvvizsgát tenni, az itt töltött évek alatt,

főként angolból. Akik ebben a képzési formában vesznek részt, nekik kötelező az előrehozott középszintű érettségi letétele, viszont sokan az emelt szintű érettségire készülnek. Beiskolázási probléma erre a képzési formára még nem adódott, a 26-28-as osztálylétszám még úgy is megszokott lenni, hogy 2015-től csak központi felvétellel juthatnak a tanulók a nyolcosztályos képzésbe.

2.1 Beruházások az utóbbi években

A gimnázium az elmúlt években folyamatosan épült, szépült, fejlődött. A fejlesztések nagyrészt önkormányzati pályázatok, támogatások által valósult meg. A beruházások összegyűjtését a 2006-os évtől sikerült nyomon követni. Ekkor az intézmény egy trambulinnal gazdagodott, melyet a testnevelés órákon hasznosítani tudtak. Az oktatási minőség javítása, valamint a módszerek színesítése érdekében pályázati úton számítógépek vásárlására adódott lehetőség, valamint Magister program beszerzésére is sor került, a tanügyi nyilvántartások könnyebb kezelése érdekében.

A beruházások a következő években sem álltak meg. A praktikusabb mindennapok megélése érdekében új polcok beszerzésére került sor, melyek a tantermekben lettek elhelyezve. Ez óriási segítség a tantermekben tanuló diákok számára, hogy van hova a felszerelésüket, eszközeiket letenni. 4 osztályteremben sor kerülhetett a padló felújítására is. Erre a felújításra tíz évet kellett várni. 2009-ben egy intézményt alkottunk a helyi általános iskolával, és segítségükkel egy új aula megpályázására került sor, ugyanebben az évben megkezdődött a kollégium teljes felújítása.

Elkészült az új aula, majd a kollégium teljes felújítása kezdődött. Az aula átadásával létrejött az akadálymentesítés az egész épületben, ezen belül a kollégiumban is. 2010-től energetikai fejlesztés indult meg, melynek keretében nyílászárócseré történt az egész épületben. Bevezették a geotermikus fűtésrendszert, a város minden közintézményében, így ebből a gimnázium épülete sem maradt ki. Napelemek kerültek az iskolaépület tetejére, majd az épület külső szigetelése történt meg.

5. ábra Új nyílászárók és a kollégium felújítása

Felújítás előtt és után

Forrás. 70 hosszú év, 2017. évi évfordulós kiadvány

2012-ben műfüves pálya épült az iskolaudvaron, amely lehetőséget biztosított a korszerűbb testnevelés oktatásához. Informatikai fejlesztés is megvalósult ebben az évben, új számítógépekkel és 10 teremre való digitális táblával bővült az eszközellátottság.

Nagy szükség volt az informatikai park folyamatos bővítésére, ugyanis minden évben ebbe a gimnáziumba jelentkeznek a legtöbben előrehozott informatika érettségire a megye középiskolái közül, így valóban nagy szükség volt arra, hogy elegendő gép álljon rendelkezésre a felkészüléshez. Az energetikai fejlesztés a 2013-2014-es tanévben is folytatódott.

2015-ben 4 tantermet sikerült felújítani önkormányzati támogatásból. Festésre és padlózat javítására került sor. Ebben az évben változott a fenntartó, 2015. szeptember elsejétől a Pécsi Egyházmegye fenntartásába került az intézmény, de Tamási Város Önkormányzata sem feledkezett meg az iskoláról. 2016-ban megvalósult néhány vizesblokk felújítása és a PVC-padló felújítása az új szárnyban, 4 teremben. A tornaterem teljes felújítása, korszerűsítése 2017-ben zajlott le. Ezeknek a fejlesztéseknek köszönhetően a Béri Balogh Ádám Gimnázium korszerű, megújult környezetben várja a diákokat.

6. ábra A katolikus gimnázium jelenlegi épülete

Forrás: <https://beri-tamasi.edu.hu/>

2.2 Pályázatok

Minden tanévben lehetőség van az Egyházmegye által kiadott belső pályázat útján eszközökhöz, valamint programok támogatásához szükséges összeget elnyerni. A 2016-17-es tanévben közel 40 millió forintnyi támogatáshoz sikerült hozzájutni. Ezt teremfelújításra, számítógépek vásárlására, eszközkészlet felújítására fordították, és egy hét-fős buszt is biztosítottak az intézmény részére, melyet versenyeztetésre, vagy kirándulások szervezésére használhatunk. Az egyház által kapott összegeket az eszközeink bővítésére, iskolai programok szervezésére vesszük igénybe. Évente kétszer adhatjuk le papír-írószer igényünket is, amit maradéktalanul meg is szoktunk kapni.

Ezekon a lehetőségeken kívül az intézmény figyelemmel kíséri a pályázati alkalmakat, ami a tanulók tehetséggondozását, felzárkóztatását szolgálja.

Tanulóink részt vettek az Emberi Erőforrások Minisztériuma által meghirdetett Nemzeti Tehetséggondozó Programban. Ezáltal látható matematika szakkör és táborok formájában olyan tananyagok feldolgozása volt a cél, amelyek nem férnek bele a tantervi keretekbe, de kapcsolódnak a korosztályi tantervhez. Kompetencialapú módszerek a mérvadóak, vizsgálták a matematika és a képzőművészet kapcsolatát, logikai, térszemléleti konstrukciós és fejlesztő játékok használatára is sor került.

Iskolánk elnyerte az Egészséges étkezést és életstílust népszerűsítő programok pályázatára kiírt 15 millió forintot is. Az elnyert összeg az étkező berendezésének megújítására, zöldség-és gyümölcsbolt felállítására, előadások szervezésére lett felhasználva. A 10 alkalomból álló előadás sorozat az egészséges táplálkozásról, egészséges ételekről, tárolásukról, az egészséges test és lélek harmóniájáról szóltak.

A megújuló energiaforrások megismerése, az energiatakarékos és környezetkímélő életmódra nevelés, ennek érdekében a figyelem felkeltése céljából az intézmény pályázott a Tempus Közalapítvány Comenius programjára. Az iskolában tanuló diákok látogatást tettek a pályázott partnerországokba. Cél a tapasztalatok gyűjtése, más országok kultúrájának megismerése, az informatikai kapcsolattartás volt.

Az elmúlt években a fenntartható fogyasztás jegyében is sikeres pályázat zajlott 7 ország közreműködésével, 14-18 évesek körében. A projekt fő koordinátora Portugália volt. A cél európai és világpolgárok nevelése a jövő generációjából. Minden nemzet bemutatta a látogatások során a saját kultúráját, hagyományait, ezekkel kapcsolatos projektmunkákat készítettek. A nyelvtanulásra is nagyon jó alapot adott, ugyanis a munkafolyamatok, a találkozások angol nyelven történtek.

Intézményünk 2018-tól angol, 2019-től pedig német nyelvvizsga központként is nagyban megkönnyíti az itt tanulók sikerét, sikeres továbbhaladását. Az első felkérés 2017-ben érkezett. A munkaközösség és a vezetőség közös munkájának köszönhetően az iskolánkban járó tanulóknak lehetősége nyílik helyben nyelvvizsga bizonyítványt szerezni.

Tamási Város Önkormányzata 2015 szeptemberében egy támogatási és ösztöndíjprogramot is elindított, melynek lényege, hogy azok a tamási diákok, akik a gimnáziumot választják az általános iskola után középiskolai továbbtanulásuk helyszínéül, tanévkezdési támogatásban részesülnek, valamint tanulmányi eredményük alapján ösztöndíjra jogosultak. Ez a program lehetőséget nyújtott ahhoz, hogy tamási diákjaink immár két alkalommal 1 800 000 forintnyi összegű támogatást és ösztöndíjat vehettek át, a Tamási Gimnáziumért Közalapítvány közvetítésével. A program a továbbiakban is folytatódik, hiszen a közös cél, hogy az iskolánkba

járó tanulók helyben tanuljanak, itt maradjanak, és felsőfokú tanulmányaik végeztével ide térjenek majd vissza, hűen a gyökerekhez.

2.3 Fenntartók az intézmény életében

Az intézmény az elmúlt években többször is megélt fenntartóváltást. Az első a jogszabályok változásának kényszeréből, felülről kezdeményezett változás volt, míg a másodikat az intézmény vezetése maga kezdeményezte.

A helyi önkormányzatokról szóló 1990-es törvény kimondta, hogy az iskolák fenntartása az önkormányzatok feladata. A 2000-es évektől kezdve egyre nehezebb volt megteremteni/előteremteni a szükséges eszközöket. Többször felmerült a kérdés, szükség van-e városban gimnázium fenntartására.

2004-től a felhalmozódott adósságok miatt változtatásra volt szükség a fennmaradás érdekében. Így alakult meg a többcélú kistérségi társulás, a TONI -Tamási és Környéke Oktatási és Nevelési Intézmény, amely 9 önkormányzat és település intézményi fenntartását látta el, és oktatási feladatokat szervezett. Ez egy fentről kényszerített változtatás volt, mellyel egy igazán nehéz időszak kezdődött meg. Az igazgatónak egyszerre több helyen kellett volna helytállnia, ami nem volt egy hálás feladat. A nem megfelelő kommunikáció vagy a teljes kommunikáció hiánya is bonyolította a dolgokat.

A 2010-es évek derekán átalakult a szakképző iskolák rendszere. Egyre több olyan diák volt, akik gimnáziumba jártak, érettségi bizonyítványt szereztek, viszont nagy részük nem tanult tovább. Nagyon sok diplomás került ki az iskolákból, de a megszerzett végzettséggel nem tudtak elhelyezkedni. Így egyre inkább az lett a cél, hogy a gyerekek szakképző iskolákban tanuljanak tovább gimnázium helyett. Olyan intézményekben, ahol az érettségi bizonyítvány mellett valamilyen szakmát is a kezükbe kaphatnak.

Ekkor jött el ismét az ideje annak, hogy változtatást eszközöljenek. Fontos volt számba venni, hogy mi lenne a legjobb az intézmény életében, ugyanis egyre nehezebb volt a létszámot teljesíteni a gimnázium kilencedik évfolyamán. Ez a probléma leginkább ezen az évfolyamon ütközött ki, ugyanis 2014-ben, az országban egyedülként ötödik osztálytól bevezetésre került a nyelvi előkészítő, mely nagy népszerűségnek örvendett. Mondhatjuk, hogy ezzel a lépéssel (jelenleg is) iskolánk egyik legfőbb profilja a minőségi nyelvoktatás lett. Így a tanulók 8+1 képzésben vehettek/vehetnek részt. A +1 évben emelt óraszámban (heti 18 nyelvóra) tanulhatják a választott nyelvet, mellyel olyan szintű nyelvi készségre, képességre tesznek szert, ami megalapozza a nyelvvizsgára való színvonalas felkészülést, magabiztos szereplést. A

kiemelkedő képességű tanulók akár már 8-ban nyelvvizsga bizonyítványt szerezhettek. Viszont a gimnáziumi tagozatra nagyon nehéz lett volna az elvárt 26 főt teljesíteni.

Egészen 2013-ig az intézményt Tamási Város Önkormányzata tartotta fenn, annak ellenére, hogy nem volt kötelező feladata. A cél ezzel az lehetett, hogy ha a fiatalok ide járnak középiskolába, itt töltsék iskolás éveiket, akkor nagyobb eséllyel telepednek le a városban. A gimnáziumot igen meghatározó szerep betöltését látták a város életében.

A következő lépésként 2013 januárjában megalakult a KLIK, és Tamási is járási tankerületi központtá vált. Ekkor nevezték ki az intézmény élére gimnáziumunk előző igazgatóját. A munkáltatói jogait a KLIK szabályozása szerint gyakorolhatta, de a gazdasági működésbe csak nagyon csekély beleszólása volt.

2015 márciusában Tamási Város Önkormányzata utolsó mentsvárként felkereste a Pécsi Egyházmegyét. Akkori megyés püspökünk dr. Udvardy György személyesen látogatott el az intézménybe, hogy tájékoztatást adjon a továbbiakról. Mindenki tisztában volt vele, hogy a változás bizonyos feltételekkel is jár, hogy az egyházi fenntartás, elvár bizonyos felekezeti közeledést, olyan közösséget, amely megfelel a keresztény szemléletnek. Ezt pedig csak közösen összefogva pedagógusokkal-diákokkal-szülőkkel lehet elérni. Egyházi fenntartás alatt már nem volt kötelező osztálylétszám, így nem volt szükséges a 26 fő teljesítése, ugyanis ebben a felállásban nincs minimum keret az osztálylétszámot illetően. A szülők körében 80% körüli volt a támogatottság, a tantestület közel közel 90%-a támogatta a változást. Leginkább az idősebb kollégák tartották feleslegesnek a fenntartó váltást, ők jobban örültek volna a megszokottnak. A következő kérdés a hitelesség volt. Egyházi iskolaként mennyire nyitottak az intézmény alkalmazottai a vallás, a hit befogadására. Nyilván voltak olyanok, akik gyakorló katolikusként élték mindennapjaikat, de olyanok is, akik kétkedve fogadták a hit, vallásosság gyakorlását.

A változással a közalkalmazotti jogviszonya mindenkinek megszűnt, a munkaviszony folyamatos maradt. A nevelés-oktatás folyamatához szüksége tárgyi és személyi feltételeket, eszközöket, az egyház maximálisan biztosította. ,

Következő lépésként fél év alatt elkészült az alapító okirat, a pedagógiai program, az SZMSZ és a házirend. Majd az intézmény vezetősége, a tantestület, valamint a helyi önkormányzat közös döntése alapján 2015 szeptemberétől a Pécsi egyházmegyei Püspökség lett az intézmény fenntartója. Úgy gondolták, hogy ezzel a kezdeményezéssel megszűnik a folyamatos bizonytalanság az iskola fennmaradásával kapcsolatban.

2.4 Katolikus nevelési elvek

„Az iskolának az a dolga, hogy a diákot értelmének gyakorlására készítse, fejlesztve az értelemnek az összefüggések tisztázására és az igazság fölfedezésére irányuló képességét és kibontakoztatva a tapasztalásra, továbbá az átélt bizonyosságok megragadására irányuló érzéket. Az az iskola, amely nem valósítja meg ezt a feladatát s amely épp ellenkezőleg, előregyártott gondolkodási elemeket kínál fel, épp ez által akadályos lesz annak, hogy diákjainak személyisége kifejlődjék.” (Kat. Isk. 27.)

Elkerülhetetlen, hogy az iskola valamely határozott világnézetre hivatkozzék: a választás, az értékrend, az oktatás egységének biztosítása és a szabadság megvalósítása érdekében. Az iskolának kifejezett feladata, hogy feltárja a műveltségnek erkölcsi és vallási dimenzióit és ezzel elsegítse az egyént az erkölcsi szabadságra. Erkölcsi szabadság csak az abszolút értékkel kapcsolatban lehetséges: ezektől függ az ember életének értelme és értéke. Erős, felelős, szabad és erkölcsileg helyes döntésekre képes személyiségeket olyan iskola tud nevelni,

- amely az ember és a társadalom mélyebb igényeire figyel, nem csak átmeneti és felszínes divatokra,
- amely határozott életértékeket választ, s ezen értékeket közös világnézeti elkötelezettségben valósítja meg.”⁶

Az alapidokumentumok, mint az intézmény Pedagógiai Programjának gerincét is a Pécsi Egyházmegye köznevelési intézményei számára kiadott Katolikus Értékgyűjtemény adta. Ennek értelmében az intézmények elkötelezik magukat arra, hogy az ember egészének formálásán munkálkodik, hiszen Krisztusban, a tökéletes emberben minden emberi érték kibontakozik és egymásba fonódik. Az intézmény fő feladata, hogy neveljen, vagyis belülről alakítsa az ember. „Ezért az intézmény olyan nevelési tervből indul ki, amely céltudatosan, Krisztusba ágyazottan a személyiség mindhárom aspektusának; lelki, szellemi, érzelmi világának teljes kifejlesztésére irányul.”⁷

Az elődleges cél a hit iránti érzés felébresztése, személyes Istenkapcsolatra vezetés, mely az intézményben dolgozók (pedagógusok, alkalmazottak) viselkedésén, gondolkodásán keresztül valósulhat meg.

⁶ ETIKAI KÓDEX a Magyar Katolikus Egyház közoktatási intézményeiben dolgozó pedagógusok számára Magyar Katolikus Püspöki Kar Iskolabizottságának megbízásából a Katolikus Pedagógiai Szervezési és Továbbképzési Intézet, Budapest, 1998. szeptember 1. 4.o.

⁷ Tamási Béri Balogh Ádám Katolikus Gimnázium, Kollégium, Általános Iskola és Óvoda-Pedagógiai Program Tamási, 2022. augusztus 25. 12. o.

“Az iskola éppen azzal válik katolikussá, hogy - bár más-más fokon - az iskolai közösség minden tagja osztozik a keresztény világlátásban, s ezt ki is jelentik. Így ebben az iskolában az evangéliumi elvek válnak nevelési eszménnyé, belső ösztönzővé és egyúttal végső céllá.”

(Kat. Isk. 34.)

A keresztény nevelésnek nagy szerepének kell lennie abban, hogy a fiatalok megérjenek a szabadság felelős használatára, önmaguk megismerésére, ismerjék önmagukat és a világot, és ne fáradjanak bele a folyamatos önképzésbe, önnevelésbe.

Az intézmény feladata a biztonságos, családi légkör biztosítása. Fontos, hogy a hitéleti programokon keresztül segítse az egyén kibontakozását, valamint elősegítse a keresztény világszemlélet és világkép kialakítását. Elengedhetetlen a nyitottság, a katolikus értékek elfogadása.

A keresztény légkör megteremtéséért elsődlegesen, a nevelők a felelősek úgy, mint a pedagógusok és minden, az intézmény életében részt vevő alkalmazott. Minden nevelő egyfajta missziós tevékenységet folytat, így "elsősorban tőlük függ, hogy a katolikus iskola valóra tudja-e váltani céljait és kezdeményezéseit."⁸ Abban a tudatban kell a feladatukat végezni, hogy Isten őket választotta ki a nevelés feladatára.

Nyitottnak kell lenni a katolikus értékekre, mind a saját életben, mind a nevelő-oktató munkában. Nélkülözhetetlen az önképzés.

A hívő pedagógus számára elengedhetetlen a folyamatos, elmélyült imaélet, legfőbb törekvése az értékek közvetítése. Fontos, hogy igazodjon az igényekhez, életkori sajátosságokhoz.

Szükséges, hogy minden pedagógus alapos, pontos, precíz munkát végezzen. Az ígéreteket megtartsa, konfliktusait emberhez méltó módon kezelje. Törekedjen arra, hogy a szavai és tettei összhangban legyenek, a keresztény értékrendet hitelesen közvetítse a keresztényi élet megvalósításának szándékával. Példaként kell állni a diákok előtt a megjelenéssel, a viselkedéssel, életvitellel és beszédstílussal.

A nevelő-oktatómunkának egyfajta szolgálatnak kell lennie. Az a pedagógus tud jövőképet adni, aki hisz a kereszténység jövőjében.

A tanulók nevelése során fontos, hogy képessé váljanak a hit befogadására, ezáltal megváltozik az önmagukhoz és a másokhoz való viszonyuk is. Abban kell segíteni őket, hogy érzékük legyen az igazi értékek iránt, hogy elkötelezzék magukat az Isten és az emberek szolgálatára.

⁸ Tamási Béni Balogh Ádám Katolikus Gimnázium, Kollégium, Általános Iskola és Óvoda Pedagógiai Programja 2022. augusztus 25. 13. o.

Elengedhetetlen, hogy a gyermekek azt tapasztalják, hogy az az iskolai közösség, amiben a mindennapjaikat töltik olyan, mint egy nagycsalád. Ebben a légkörben érzik Isten szeretetét, kialakul bennük egymás és önmaguk elfogadása, szeretete, az élet tisztelete.

A másik cél, hogy megismerjék a magyarság gyökereit, magyarságtudatok erősödjön, megszilárduljon nemzeti identitásuk. Kialakuljon bennük annak fontossága, hogy a hagyományokat, állami ünnepeket és az egyházi ünnepek körét megtartsák, belső igénnyé váljon náluk.

A szülőknek az elsődleges joga és kötelezettsége, hogy a hitüknek megfelelő iskolába írássák gyermeküket.

Egy intézményben igazán egyházi szellem csak akkor születhet meg, ha a szülők egy közösséget alkotnak, hiszen „a keresztény hit is egy közösség ölén születik és növekszik.” (Kat. Isk. 53.)⁹

Az intézmény nemcsak a pedagógusoktól és a diákoktól, hanem a szülőktől is elvárja, hogy elfogadják az intézmény katolikus jellegét, nyitottak legyenek a vallásosság elfogadására, befogadására. Segítséget nyújt a szülőknek abban, hogy minél jobban megismerhessék keresztény szellemiséget, a katolikus értékrendet.

„Tanítóként fontosnak tartom, hogy azok a gyermekek, akik iskolánkba járnak olyan erkölcsi normákkal, minőségi tudással, mély hitérettel rendelkezzenek, amelyeket egész életük során kamatoztatni tudnak. Feladatunknak tekintjük a diákok olyan szintű felkészítését, mind lelki, mind tudásanyag terén, amely alkalmassá teszi őket arra, hogy a gimnázium felső tagozatán, akár nyelvi, akár általános iskolai képzésben sikerélménnyel, motiváltan, magabiztosan folytathassák tanulmányaikat.”¹⁰

Nagy szerepet játszik mindennapjainkban a vallásos nevelés, legfőbb szempont, hogy a hitélet megélése belülről fakadjon. Napunkat imával kezdjük és fejezzük be, hálát adunk azokért a dolgokért, amiket kaptunk. Programjaink tervezésénél is szem előtt tartjuk a keresztény értékrendet. A tanórákon, tanórán kívüli tevékenységek során megismerkedünk a szentek életével, projekt keretein belül évfolyamonként bibliai történeteket dolgozunk fel. A cél, hogy tanulóink érezzék, hogy a kötelező tananyag elsajátításán kívül mekkora értéke van a hit meglétének. Fontos, hogy érezzék azt, hogy a közös imák, a misék, a templomi ünnepségeken való részvétel milyen szintű közösségformáló hatással bírnak.

⁹ Tamási Béni Balogh Ádám Katolikus Gimnázium, Kollégium, Általános Iskola és Óvoda-Pedagógiai Program Tamási, 2022. augusztus 25. 15. o.

¹⁰ Kocsisné Németh Mónika: Intézményi környezet bemutatás, beadandó dolgozat, 4. o. 2021.10.28.

Rendkívül fontosnak tartom a szülőkkel való jó kapcsolat kialakítását. Úgy gondolom, csak együtt, összefogva, a gyermekek érdekében tudunk minőségi lelki, szellemi és testi felkészítést adni a továbbhaladáshoz.

2.5 Új intézményegységek az egyházi fenntartás alatt

Az utóbbi évek két legnagyobb változása, az új intézményegységek, az óvodai és az általános iskolai nevelés-oktatás előkészítése, beindítása volt. Ez egyházi kezdeményezés folyamán indult el, a tantestületnek még véleményezési joga sem volt.

Az óvodai képzés a 2016-2017-es tanévben kezdődött két óvodai csoporttal. A vezetőnek az elsődleges feladata az volt, hogy négy óvodapedagógust és két dajkát kiválasszon, akik az intézményegység elindulásában részt vesznek. Előnyt jelentett a gyakorlott katolikus hitélet. A két induló óvodai csoport az önkormányzat által fenntartott Tamási Aranyerdő Óvodában kapott helyet és még jelenleg is itt működik, most már 4 csoporttal. A közös együttléttel kapcsolatban több kérdés is felmerült, és nem kevés konfliktussal jár. Természetesen különböző programokat kínálnak a gyermekeknek a megváltozott pedagógiai programnak és a fenntartó kérésének megfelelően. Egy elkerített játszóteret alakítottak ki számukra az udvaron. Így sem a gyermekek, sem a pedagógusok nem érintkeztek egymással. Az évek során kialakított munkatervben csak néhány olyan program van, amin mind a két óvoda gyermekei, alkalmazottai részt vesznek. A csoportok felszereltsége, eszközellátottsága nagyon jó, az egyház folyamatosan támogatja a fejlesztéseket.

Hasonló problémák merültek fel a 2017-ben induló első katolikus általános iskolás osztály indításánál is. Sajnos a nagyfokú helyhiány miatt az intézmény alsó tagozatos osztályai először a tankerületi fenntartású helyi általános iskola, a Würtz Ádám Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola épületében, majd a 2020-as tanévtől a városban lévő egy másik középiskolában, a Tolna Megyei SZC Vályi Péter Szakképző Iskola és Kollégium létesítményében leltek otthonra.

7. ábra Béri Balogh Ádám Katolikus Általános Iskola jelenlegi telephelye

Forrás: saját fotó

A tavalyi tanévben az épület 2. szintjén mind a 4 osztály együtt lehetett, azonban a magas osztálylétszámok, a gyerekek fejlődése és az egyre kisebbnek bizonyuló tantermek miatt két osztály a földszinten lévő termekbe költözött. Így a már meglévő helyeken lehetőség van hittan órák, fejlesztő órák és nyelvi órák kiscsoportos megtartására.

Eszközellátottságunk megfelelő, saját digitális táblával rendelkezünk, amit rendszeresen használunk a tanórák színesítésére, arra, hogy a tananyagot érdekesebbé, könnyebben befogadhatóvá tegyük.

A sok „vándorlás” ellenére is azon vagyunk, hogy tanulóinknak biztosítsuk mindazt a nyugodt, kiegyensúlyozott légkört, ami a tanuláshoz szükséges. Számunkra fontos, hogy szívesen jöjjenek, és jól érezzék magukat, bárhol is vagyunk. Gyakran szervezünk közös programokat a többi évfolyammal, fontos, hogy egy szeretetteljes, együttműködő, szívesen együtt „dolgozó, tanuló” közösséget alkossunk, közös célokkal, tervekkel.

A következő években egy nagy beruházás kezdődik az intézmény életében, így néhány év múlva már biztos helyünk lesz a jelenlegi gimnáziumi épületben a katolikus óvodásokkal együtt. A tamási „Katolikus negyed”, a jelenlegi gimnázium területének, épületének kibővítésével jár.

Az oktatás-nevelés megkezdése sem volt egyszerű az általános iskolai tagozaton, Be kellett látni, hogy csak a katolikus fenntartás nem elég ahhoz, hogy működőképes legyen az általános iskola, és hogy a szülők beírássák iskolánkba gyermekeiket. Induláskor a két tanító bemutatása, a szülők tájékoztatása az egyházi fenntartás nyújtotta lehetőségekről és elvárásokról sajnos kevésnek bizonyult, valamint a beiratkozott tanulók száma (12 fő) is jóval elmaradt a várthoz

képest. Így muszáj volt egy olyan „programsorozat”, eseménysorozatot tervezni, ami valamilyen módon csábító módon hat.

Egy túlkommunikált társadalomban az oktatási intézményeknek versenyezniük kell a figyelemért. Az iskolával való ismerkedést, az ott folyó munka bemutatását szolgálja az óvodások és szüleik számára szervezett „Suliváró program,” illetve a nyílt órák, vagy nyílt napok. A megvalósításhoz rengeteg időre, kreativitásra, szakértelemre, komoly csapatmunkára, és nem utolsósorban önkéntességre van szükség.

Egy olyan projekt kidolgozását tűztük ki célul, mely vonzóbbá, ismertebbé teheti intézményünket. Egy egész tanévet átölelő programterv készült, melynek megvalósítása már a tanév elején elkezdődött. A pedagógushiány miatt azonban nem mindig volt egyszerű november elején leendő első tanító nének kijelölésére, viszont ha kettő még nem is, de egy biztosan volt, akivel a tervezésbe lehetett kezdeni. Az óvoda vezetőkkel rendszeres kapcsolatot alakítottunk ki, ők az összekötő kapocs köztünk és az óvoda között. Kezdeként szülői értekezleteket tartottunk, óvodáról- óvodára járva, ahol power pointos bemutató segítségével népszerűsítettük iskolánkat, bemutattuk tanítóinkat és, ha igény volt rá, beszélgettünk az oktatás folyamatáról, módszereinkről. A tanév során több alkalommal is látogatást tettünk a nagycsoportosoknál, közös Mikulás partyt szerveztünk, együtt karácsonyoztunk, vagy csak egyszerűen közös játékban vettünk részt velük. Hagyományosan minden év májusában „Gergelyjárás”-ra mentünk az óvodákba, hogy a leendő iskolásoknak egy kis aprósággal, műsorral kedveskedjünk. A beiratkozás előtt egy szombat délelőtt „Suliváró” foglalkozást tartottunk, ahol lehetőség volt órarészek megtekintésére, -aktívan bevonva a nagycsoportos óvodásokat is-, egy kis játékra, kézműveskedésre, sportolásra és kötetlen beszélgetésre a szülőkkel. Az iskolánkba beiratkozott tanulóknak szeptemberben „Csibeavató” délutánt szerveztünk, ahol a negyedik osztályos tanulók játékos, ügyességi feladatokon keresztül felavatták a kicsiket, így már ők is teljes jogú tagjai lehettek közösségünknek.

Az indulás első évét leszámítva a következő években már 20 fő feletti létszámmal sikerült az aktuális első osztály elindítása. Az idei tanévben 32 fő első osztályos vesz részt az iskolai mindennapokban.

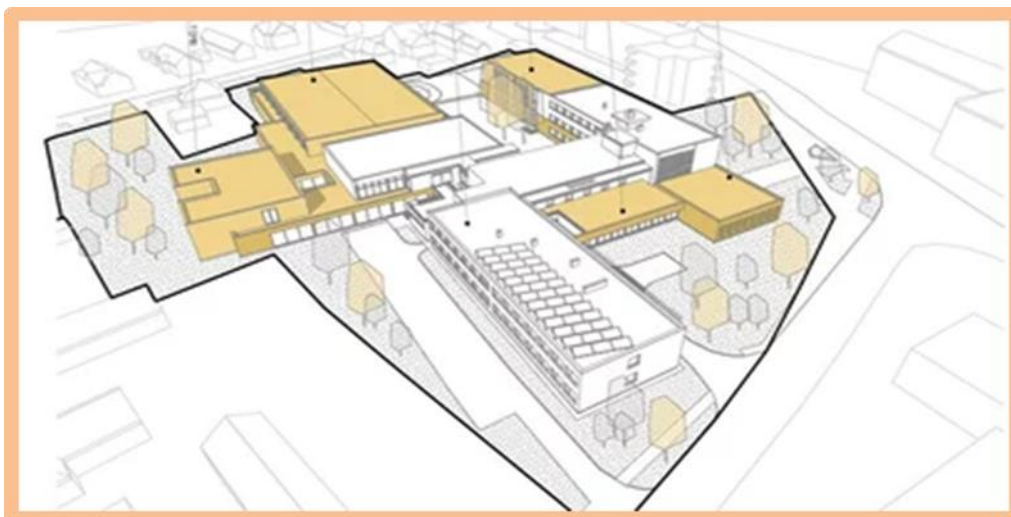
Természetesen az alapító okiratot, az SZMSZ-t, a házirendet és a pedagógiai programot is minden évben újra kell írni és elfogadtatni a gimnáziumnak, ami mára Tamási Béni Balogh Ádám Katolikus Gimnázium és Kollégium, Általános Iskola és Óvodává nőtte ki magát. Ahhoz, hogy a nem egyszerű indulás után már gördülékenyebben menjenek a dolgok, még elég sok mindent meg kell tenni. Sokat kell dolgozni a megszilárdításon, a gyenge pontokat még idejében fel kell tární, és a tapasztalatokat, következtetéseket levonni. Ez folyamatos ellenőrzést

és kommunikációt jelent, amit a különböző intézményegységeknek még tanulniuk kell. A katolikus óvodai csoport még nem válik automatikusan katolikus iskolás osztállyá, majd nyolcosztályos ötödikké. Ezen még sokat kell dolgozni, közös összefogással, kitartással vezetőségnek és a tantestületeknek egyaránt.

2.6 Bővítés az intézmény életében

Hamarosan a helyi ellátottságunk is megoldódni látszik. Tamási Város Önkormányzata és a Pécsi Egyházmegye közös összefogásával a következő években elkezdődik a Katolikus Oktatási negyed kiépítése. Jelenleg a közbeszerzés folyik, reményink szerint lassan már látható lesz a készülődés, kivitelezés is. Évente közel száz gyermek születik a városba, a jelenlegi hely, ahol az általános iskolai nevelő-oktató munka folyik már kicsinek bizonyul, így égető szükség lenne a jelenlegi gimnáziumi épület bővítésére.

A katolikus intézmény megalakulásakor Dr. Udvardy György akkori megyés püspök elmondta, hogy az egyházmegye az óvodától az érettségiig lehetőséget akar nyújtani Tamásiban. A tervek szerint mintegy kétmilliárd forintos beruházással bővítik a kollégiumot, iskolaépületeket, sportpályákat, szaktantermeket, kápolnát építenek a gimnázium mellé. A jelenlegi hetvenöt éves gimnázium a fenntartó váltással hozott egyházi értékeknek köszönhetően erősödött. Az évek során folyamatos létszámbővülés tapasztalható. A városi önkormányzat a használni kívánt gimnázium melletti telkeket felvásárolta, tehát az egyház feladata egy olyan épületkomplexum megépítése, ahol óvodától egészen érettségiig minden, az intézményben tanuló diáknak helye van. A hosszútávú stratégiai célokat az egyház jelölte ki számunkra, vannak olyanok, akik bizakodóan tekintenek e nemes cél felé, és nyilván vannak olyanok, akik kétkedve fogadják a megvalósítást is. Azonban ez a változás még csak az előkészítés fázisában van, jelenleg is. Tisztában vagyunk vele, hogy ebbe a stratégiai döntésbe nincs beleszólásunk, de bizakodva tekintünk a jövőbe, türelmesen várjuk a fejleményeket.

8. ábra Látványterv-Katolikus Oktatási Negyed

Forrás: <https://www.tamasi.hu/fejlesztések/tervezett-beruhazasok/katolikus-negyed>

2.7 Intézményi összetétel

A jelenlegi nevelőtestület összlétszáma 53 fő. Ebből 33 fő gimnáziumi tanár, 10 fő tanító (közülük 2 fő tartósan távol) és 7 fő óvodapedagógus (közülük 1 fő tartósan távol). Az intézményben a nevelő-oktató munkában résztvevő pedagógusok 7 munkaközösséget alkotnak. A gimnáziumban 6 (humán, természettudományos, angol nyelvi, német nyelvi, testnevelés, osztályfőnöki), az általános iskolában 1 (alsós) közösség működik, melyek vezetői koordinálják, segítik, ellenőrzik a kollégák munkáját.

A keresztényi oktató-nevelő munkánkat 4 fő segíti, 2 fő katolikus és 2 fő református hitoktató. Heti 1 alkalommal iskolapszichológus jár ki tanulóinkhoz Pécsről, mindhárom feladatellátási helyre. A beilleszkedési, tanulási és magatartászavarral küzdő, valamint sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztését 2 fő gyógypedagógus végzi.

A kollégiumi nevelés-oktatási folyamatában 3 fő kollégiumi nevelő vesz részt.

Az óraadók száma 2 fő. Ebből 1 fő logopédus (óvoda, általános iskola, gimnázium), 1 fő szomatopedagógus (általános iskola) segíti a fejlesztést, tanítást.

A nevelést-oktatást közvetlen segítők (NOKS) száma összesen 10 fő. Ebből a gimnáziumban 2 fő (1 főiskolaitkár, 1 fő laboráns), az általános iskolában 1 fő pedagógiai asszisztens, az óvodában pedig 8 fő (ebből 4 fő dajka és 4 fő képesítés nélküli óvodapedagógusként tevékenykedik, (ebből 1 fő jelenleg főiskolai hallgatók ezen a szakon) vesz részt az óvodai nevelés-oktatás megsegítésében.

A technikai dolgozók száma 11 fő. A gimnáziumban 9 fő (1 fő gazdasági vezető, 1 fő pénzügyi ügyintéző, 5 fő takarító, 1 fő karbantartó, 1 fő portás), az általános iskolában és az óvodában pedig 1-1 fő takarító végzi mindennapi munkáját.

A 2022-2023-es tanévben az intézmény tanulóinak jelenlegi összlétszáma 538 fő. Ebből gimnáziumi tagozatra 310 fő jár, általános iskolában 140 fő, az óvodai oktatási képzésben 88 fő vesz részt. Osztályok/csoportok száma: 24. Ebből a gimnáziumi osztályok száma 14, általános iskolai osztályok száma 4 alsó tagozatos osztály, amely az idei tanévtől 2 felső tagozatos osztállyal bővült, óvodai csoportok száma 4.

A sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók száma 9 fő. A gimnáziumban 5 fő, az általános iskolában 4 fő kapja meg a heti kötelező fejlesztést.

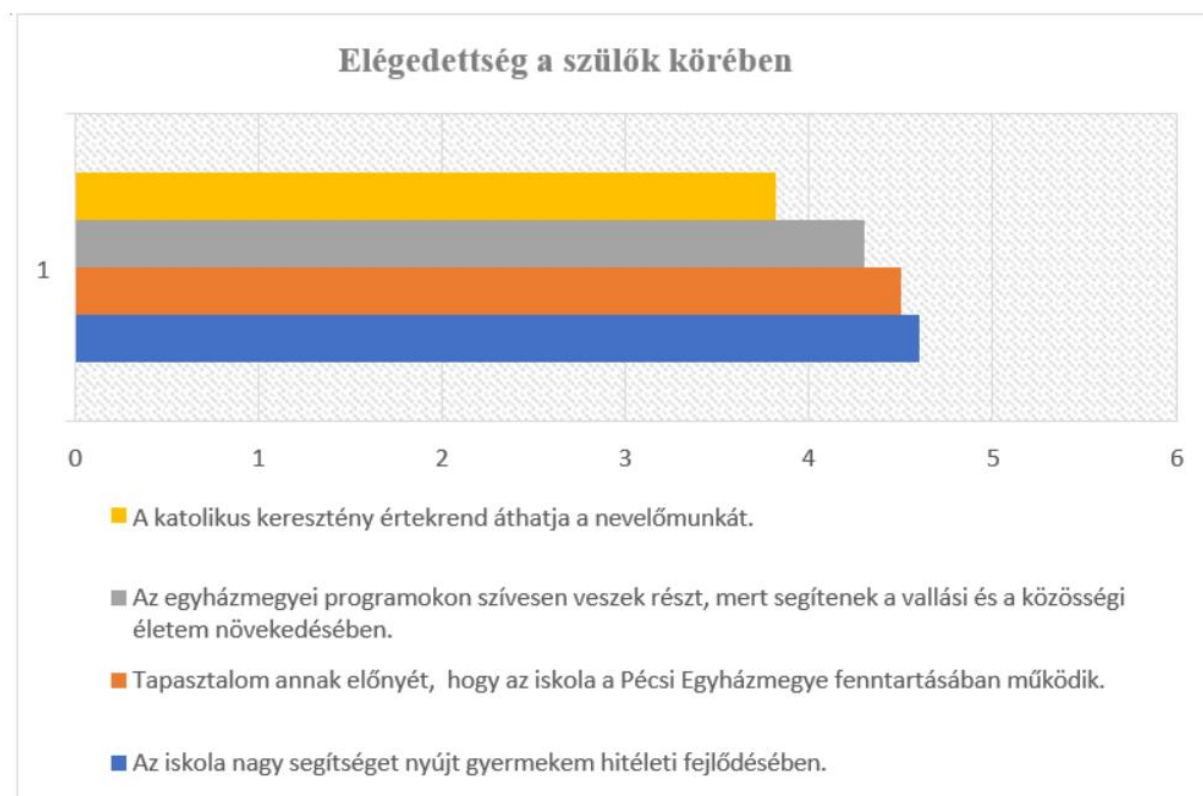
A beilleszkedési, tanulási, magatartási zavarral (BTMN) küzdők száma 23 fő. Ezeken a területeken szükséges megsegítést a gimnáziumban 7, az általános iskolában 14, az óvodában 2 tanuló kapja meg.

Gyermekvédelmi támogatásban 19 fő részesül, ebből a gimnáziumban 11 fő, közülük halmozottan hátrányos (HHH) 1 fő, hátrányos helyzetű (HH) 2 fő. Az általános iskolában a támogatottak száma 3 fő, melyből 0 fő a hátrányos helyzetű tanuló. Az óvodai nevelés-oktatásban 5 fő védelembe vett gyermek jár, ebből 4 fő a hátrányos helyzetű.

Lemorzsolódással és korai iskolaelhagyással veszélyeztetett tanuló sok éven át nem volt az intézményben, azonban a két évvel ezelőtti statisztikai adatok szerint a kialakult járványhelyzet miatt ez a szám 2 főre nőtt, az utolsó félévi statisztika szerint jelenleg 1 fő.

2.8 Fenntartóváltással kapcsolatos kutatás

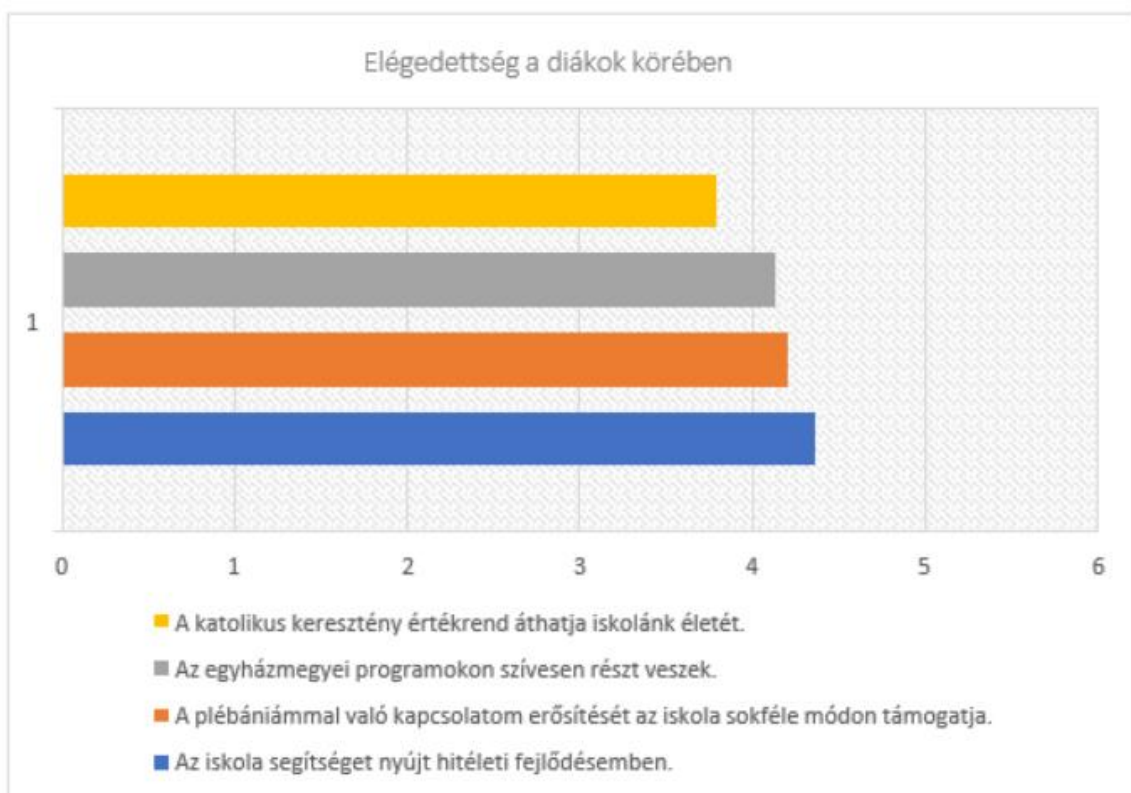
Két évvel a fenntartóváltás után, 2017-ben egy intézményi elégedettségi mérés készült a váltással kapcsolatban. A gimnáziumból 60 szülőt és 60 diákot kérdeztek meg arról, hogy mennyire elégedettek a keresztyén hitoktatással. A véleményüket egy 1-től 6-ig terjedő skálán kellett jelölniük.

9. ábra Fenntartói felmérés: szülői elégedettség

Dr. Lampek Kinga: A Pécsi Egyházmegye Köznevelési stratégiájának szülői és diák elégedettségi adatai 2017

A szülői elégedettségi kérdőív diagramja is jól mutatja, hogy a keresztény nevelés terén van még fejlődési lehetőség. A szülők ebben a kérdésben látták az iskolát a leggyengébbnek. Az iskola által, a hitéleti fejlődésben nyújtott segítségre érkezett a legmagasabb értékelés. Ebből is látszik, hogy a szülők elégedettek az ezen a területen végzők, hitoktatók munkájával.

10. ábra Fenntartói felmérés: diákok elégedettsége

Forrás: Dr. Lampek Kinga A Pécsi Egyházmegye Köznevelési stratégiájának szülői és diák elégedettségi adatai 2017

A diákok körében mért eredmények is hasonlóan alakultak, más-más arányokkal. A tanulók is úgy gondolják, hogy katolikus keresztény értékrend megjelenése az intézményben még fejlődésre szorul. Az egyházi programokon való részvétellel viszont sokat lehet hozzátenni a hitélet megalapozásához.

Az eddigiekben említett kérdőívek az egyházmegye összes iskolájában kitöltésre kerültek. Ez összesen 500 szülőt és gyermeket jelentett, 9 általános iskolából és 4 gimnáziumból. Ez egy jó visszajelzés, amiből le kell vonni a tapasztalatokat és az adatokat a megfelelő módon felhasználni, a hosszú távon való fejlődés érdekében. Ezek az eredmények egy értekezlet során a nevelőtestület számára is bemutatásra kerültek.

A diagramon kék színnel az Egyház megye iskoláinak szülői elégedettségi kérdőívének átlaga, sárgával pedig a helyi intézmény értéke látható.

A Béri Balogh Á. Kat. Gimn. szülői elégedettségi jellemzők jelentős eltérései a PEM általános iskolákhoz képest

11. ábra Fenntartói felmérés: Intézmények összehasonlító diagrammja

Forrás: Dr. Lampek Kinga A Pécsi Egyházmegye Köznevelési stratégiájának szülői és diák elégedettségi adatai 2017

Ezek a kiértékelések nagyon jók arra, hogy az aktuális vezetőség láthassa, hogy melyek azok a területek, amelyeken még változásokat kell bevezetni. A diagramm első ránézésre úgy tűnik,

hogy elég negatívan jellemzi az iskolát. Azonban, ha az értékeket nézzük, akkor azt látjuk, hogy az intézményi átlag 4 és 5 pont között mozog egy 6-os elégedettségi indexű skálán.

A kiértékelésben nagyon jól látszik, hogy a fenntartóváltás után két évvel még igencsak a keresztény értékrend hiánya mutatta a legnagyobb elmaradást a többi intézményhez képest. Ezen a területen kellett elkezdeni a változtatást.

Az iskola a szülők tájékoztatásában tűnt a legerősebbnek ezen a felmérésen, és igen magas értékelést kapott a személyes törődés is. Az intézmény akkori igazgatóját is jóra minősítették.

A felmérés után a vezetőség megkezdte a tervek előkészítését, magvalósítását. A következő években sajnos a járványhelyzet miatt nem készült elégedettségi felmérés, ami kiértékelésre került volna. Majd az iskola életében is változások következtek be. Fenntartói döntés alapján az intézmény igazgatását egy külsős pedagógus vette át.

Úgy gondolom, hogy az elégedettségi kérdőív megmutatta az intézmény gyenge pontjait. Ahogy már a dolgozatomban írtam, egy iskola egyházi intézménnyé alakulásához, formálódásához legalább 10 évre van szükség. A fenntartóváltás utáni két évet igazából próbálkozásnak lehet tekinteni. Az azóta eltelt időben viszont az alkalmazotti közösség azon munkálkodik, hogy a következő elégedettségi felmérésen a többi egyházi iskolához hasonló képet tudjon mutatni, ha nem jobbat. Bármennyire is gördülékenyen ment a fenntartóváltás folyamata, mivel az intézmény maga kezdeményezte, az alkalmazotti közösség támogatta, a keresztény értékrend honosodásához még időre van szükség.

A változtatásokban igen nagy szerep, feladat hárul a pedagógusokra.

Kotschy Beáta A keresztény pedagógus és iskola tanulmányában 8 kategóriába sorolta, hogy milyen elvárások vannak egy keresztény pedagógussal szemben, melyek a keresztény pedagógus megkülönböztető jellemzői:

- „célja elsősorban a nevelés, a tudás csak eszköz, út az Istenhez, számára az Abszolútum a mérték, az örök élet elérése;
- példamutató keresztény életet él, értékrendjére az örök értékek jellemzők, Istenhez tartozónak tudja magát, alázatos;
- magánélete rendezett, erkölcsi tisztaság jellemzi, nem rabja a materiális értékeknek, életvitele vonzó példaként szolgál;
- nem az egyéni karrier a fontos számára, hanem az elhivatottság, lelkiismeretes, toleráns, empátikus, önzetlen, egyéniség, aki vállalja önmagát;
- a gyermek testvére az Úrban, odafigyel rá, tiszteli, szereti és felelős érte;

- a szülőkkel való kapcsolatát a keresztény testvériség jellemzi;
- az iskola pedagógusai keresztény közösséget alkotnak, ezzel példát mutatnak a gyermekeknek
- semmi”¹¹

3. Kérdőívek kiértékelése

Kutatásomban a hat évvel ezelőtt bevezetett általános iskolai oktatás egyes kérdéseire kerestem a válaszokat. Három területen végeztem vizsgálatot. Általános iskola alsó tagozatán (1-4. osztály), általános iskola felső tagozatán (5-6. osztály), és a gimnáziumi pedagógusok körében.

3.1 Általános iskolai tagozat kérdőíve

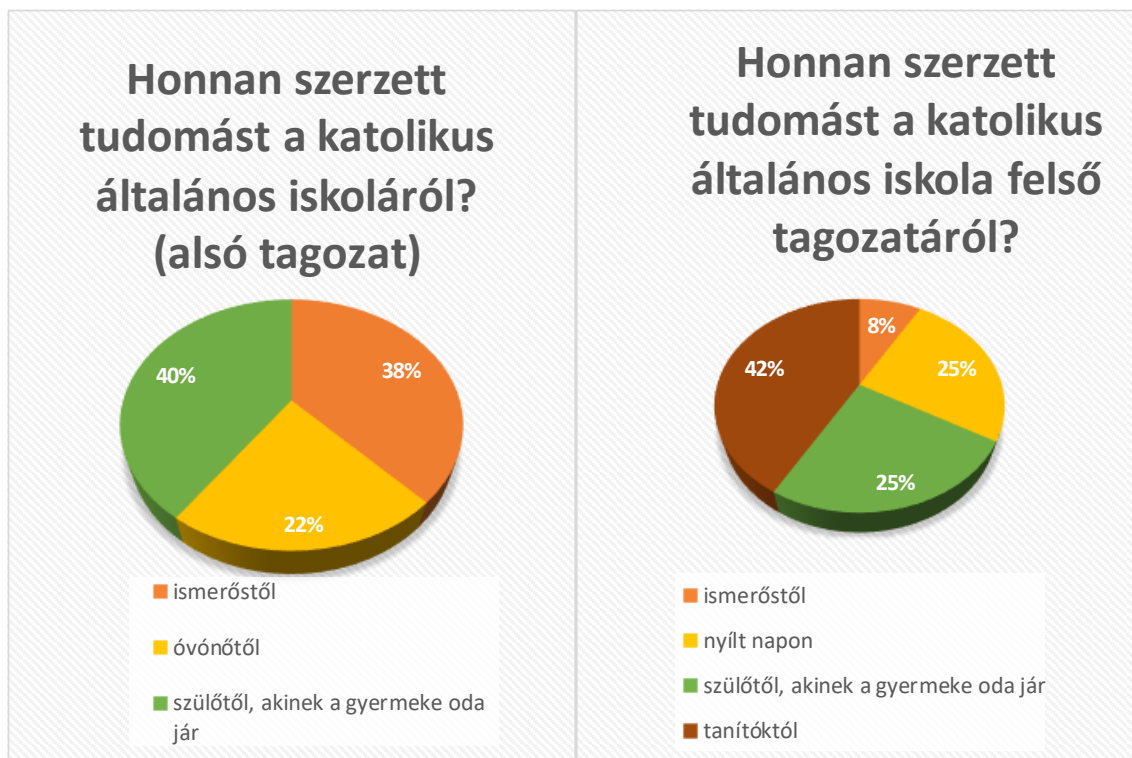
Alsó tagozatos tanulóink létszáma jelenleg 110 fő. Mivel több testvérpár is van, számításaim szerint 98 család gyermekei tanulnak 1-4. osztályban. A 98 családból 82-en vettek részt a felmérésben. Próbáltam olyan kérdéseket feltenni, mellyel az oktatás hatékonyságát, az évről-évre növekvő érdeklődés mértékét tárom fel.

Az általános iskola felső tagozatán, ahol jelenleg még csak 5-6. osztály működik, 30 tanuló 28 család vesz részt a mindennapokban. A kérdőívemet minden család megkapta, ebből csak 12 visszajelzés jött, de a kérdésekre csak 11 válasz érkezett. Már a visszaérkezett válaszok számából is következtethető, hogy alsó tagozaton még fontos a támogatás, a megfelelés, ez már felső tagozaton nem tartozik a lényeges dolgok közé.

A kérdőíveket együtt elemzem, egyfajta összehasonlításként. Természetesen külön az alsó és külön felső tagozathoz alakítva.

Első kérdésemben arra kerestem a választ, hogy honnan szereztek tudomást a katolikus általános iskoláról.

¹¹ Kotschy Beáta: A keresztény pedagógus és iskola-egykérdőíves vizsgálat tükrében 4.o.
http://real.mtak.hu/24208/1/Kotschy_Beata_Vigilia_2000_5_u.pdf 2000.

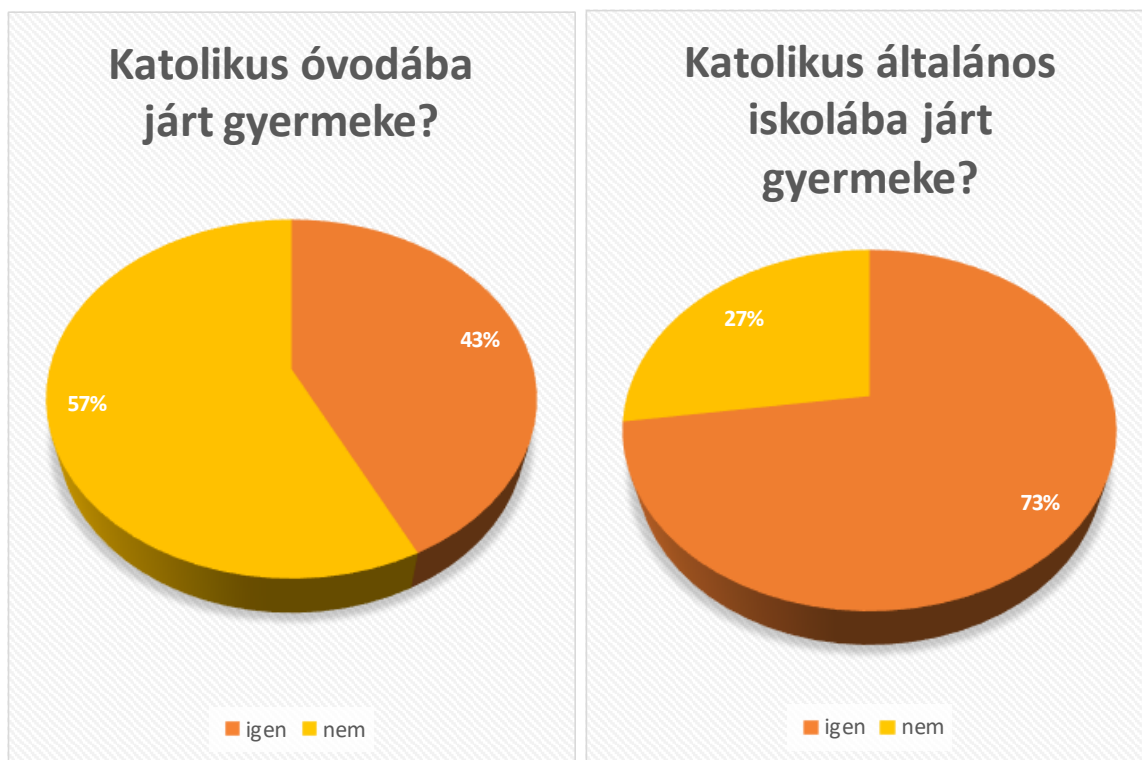
12. ábra Információszerzés

Forrás: saját szerkesztés

Az alsó tagozaton a válaszolók egyik része (38%) ismerősektől, 22% óvónőktől és nagyobbik részük (40%) olyan szülőktől jutott információhoz az intézménnyel kapcsolatban, akinek a gyermeke már iskolánkba jár. Jelenleg a 6 általános iskolai osztályból kettőbe olyan tanulók járnak, akik még nem a katolikus óvodából érkeztek. Az állami óvoda részéről a katolikus általános iskolába való ajánlás nem működött és ez a mai napig is így van. Minden tanévben megpróbálkozunk a lehetetlennel, kisebb-nagyobb sikerrel. Mióta az intézményben óvodai nevelés is működik, azóta már a szülőknek sikerül a nevelőktől is tájékoztatást kapni. De még ezen a téren is vannak hiányosságok, problémák.

Az általános iskola felső tagozatáról már leginkább olyan szülőktől kaptak tájékoztatást, akinek a gyermeke már jár felső tagozatos osztályba, vagy az intézmény általi nyílt nap lehetőségével élve tudtak döntést hozni.

Következő kérdéssel azt szerettem volna felmérni, hogy hány gyermek járt katolikus intézményben, és hogy onnan érkeztek-e iskolánkba.

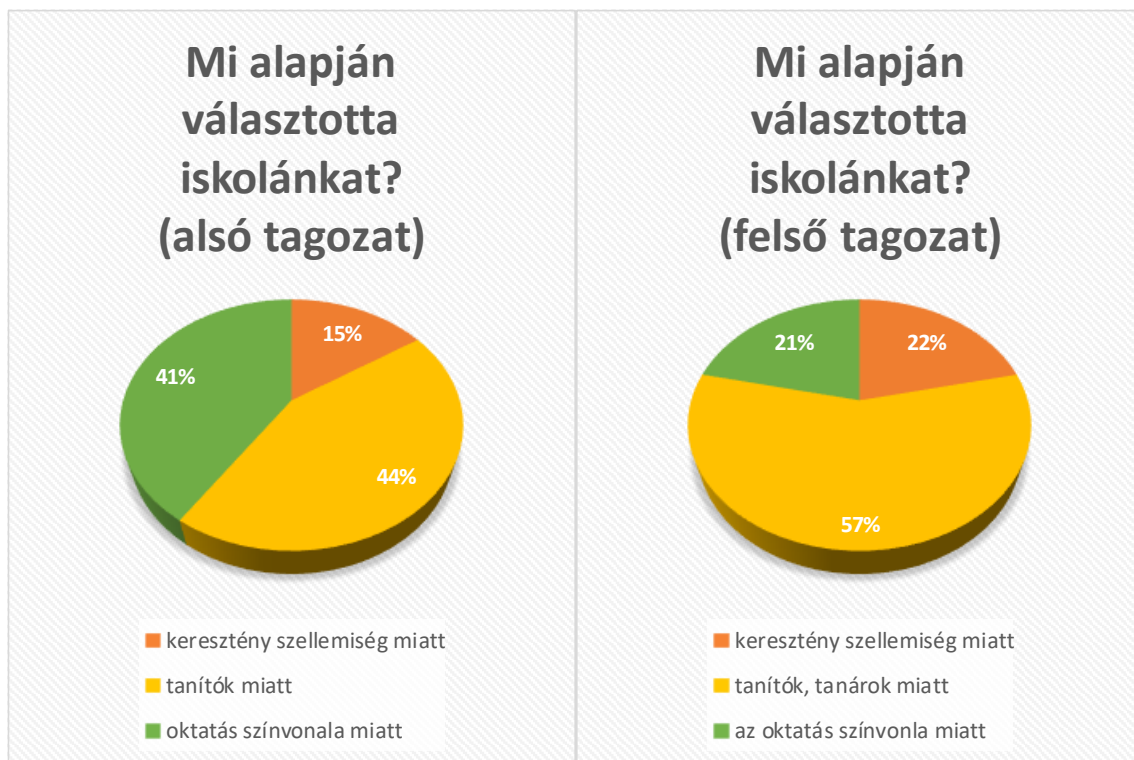
13. ábra Előző oktatási-nevelési intézmény

Forrás: saját szerkesztés

Az első diagramm azt mutatja, hogy alsó tagozatra többségében az állami óvodából, még a felső tagozatra a katolikus általános iskolából érkeznek javarészt a tanulók. Itt a legfőbb problémát az óvoda-iskola átmenetben, valamint a megfelelő kommunikáció hiányában látom. Évre-évre egyre magasabb azoknak a száma, akik a katolikus általános iskola 1. osztályába szeretnék gyermekeiket beíratni. Az Egyházmegye egy első osztály indítását engedélyezi, tehát elég nehéz a döntés. Így az aktuális tanévben havonta megszervezett délutánok is segítséget nyújtanak a választásban. Ezért előfordulhat az is, hogy egy-két gyermeknél nem az dönt, hogy melyik óvodába jár/járt.

A felső tagozatra már nagyobb százalékban mennek saját tanulóink tovább. Itt már, mint tanítók is tudatosan azon vagyunk, hogy a hozzánk járó tanulók és szüleik is tudjanak a választható lehetőségekről.

A harmadik kérdésben egy olyan témát próbáltam vizsgálni, mely már régóta foglalkoztat. Mégpedig az, hogy mi alapján választanak a szülők gyermeküknek egyházi iskolát.

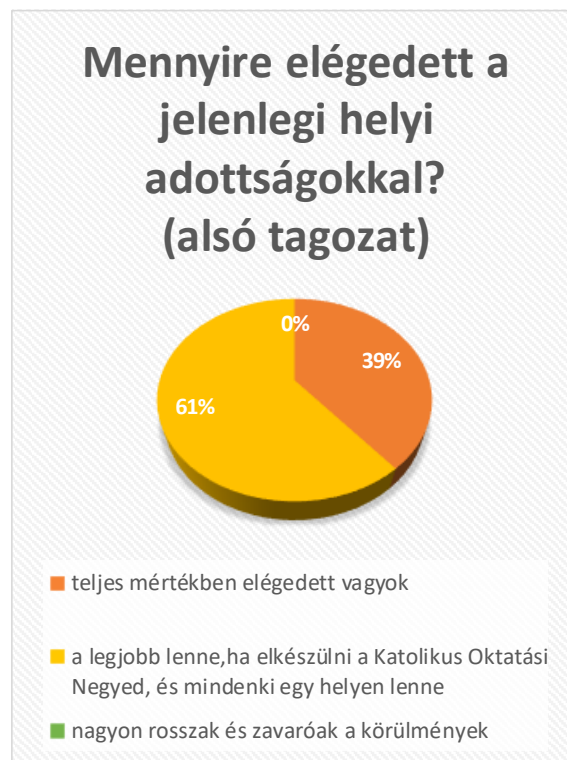

14. ábra Iskolaválasztás

Forrás: saját szerkesztés

A két ábra jól mutatja, hogy alsó és felső tagozaton is mérvadó a pedagógusok személye. Tehát a szülők inkább tanítót, tanárt választanak, és nem iskolát. Ebben természetesen a vezetőségnek is nagy szerepe van, ugyanis az ő feladatuk a mindenkori pedagógusok megválasztása. Alsó tagozaton 15%-nak, míg felső tagozaton 22%-nak fontos a keresztény szellemiség. A válaszolók kis hányada választotta lehetőségként az oktatás színvonalát.

A következő kérdésemet csak az alsó tagozat kérdőívében tettem fel, tudatosan. Ahogy már dolgozatomban írtam, jelenleg az általános iskola alsó és felső tagozata külön épületben van. 1-4. osztályig a város egy szakiskolájában kaptunk helyett, az 5-6. osztály pedig a gimnázium épületében található. Az alsósok összefogásának, nagyon jó alkalmazodó képességének köszönhetően ez nem okoz nagyobb problémákat. Kíváncsi voltam a szülők meglátására is, ők hogyan értékelik ezt a kialakult helyzetet.

15. ábra Elégedettség a helyi adottságokkal kapcsolatban

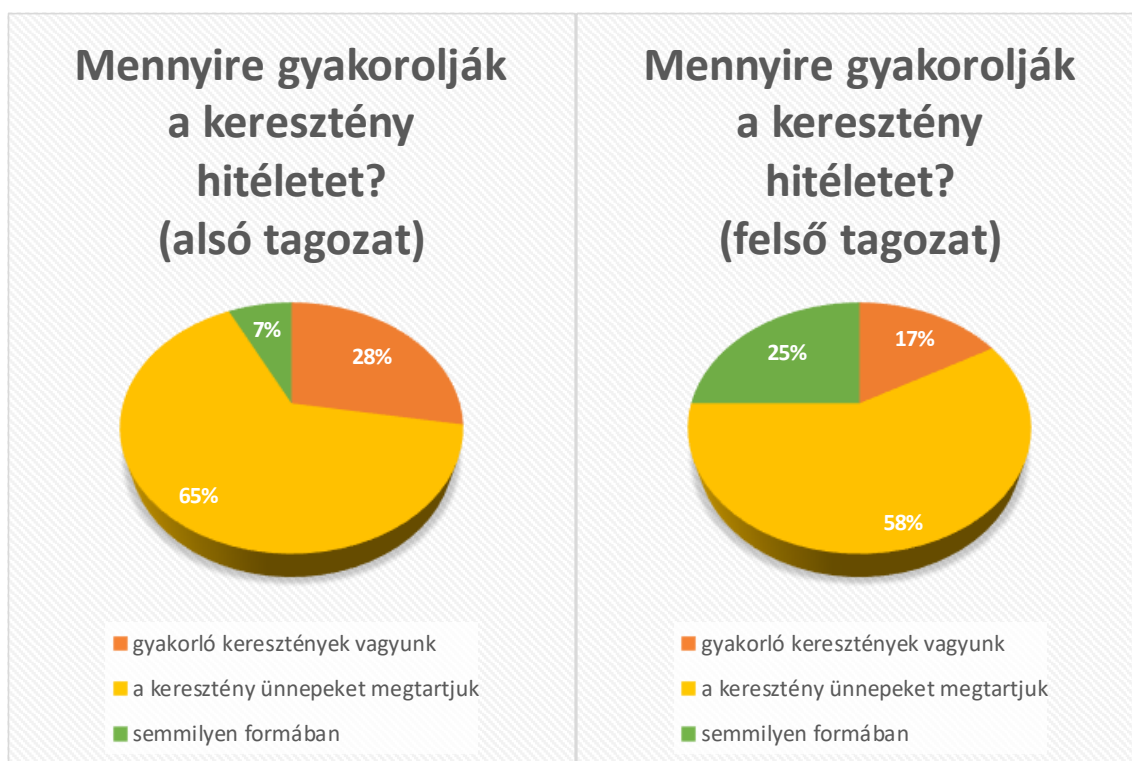
Forrás: saját szerkesztés

A diagramm nagyon jól mutatja, hogy a szülők 39%-a teljesen elégedett a helyi adottságokkal, viszont 61% már nagyon várja, hogy elkészüljön a Katolikus Oktatási Negyed és mindenki együtt lenne.

A keresztény hitélet gyakorlása egyre inkább csökkenő tendenciát mutat. Az emberek egyre kevésbé járnak templomba, kevesebb figyelmet szentelnek a vallási hagyományoknak.

Egy egyházi intézményben viszont elengedhetetlen a keresztény hitélet kérdése.

Azután érdeklődtem a szülők körében, hogy mennyire gyakorolják a mindennapi életükben a vallásukat, felekezettől függetlenül. Mennyire fontos számukra egy iskolaválasztásnál a keresztény hitélet.

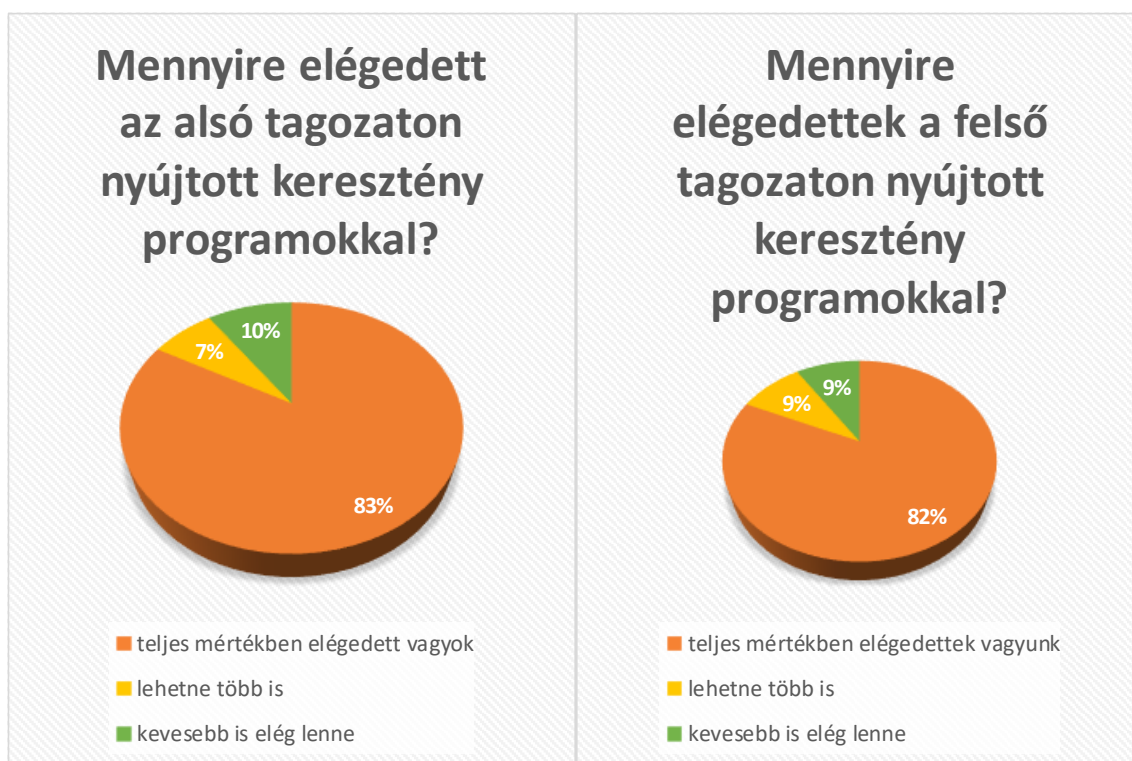

16. ábra A keresztény hitélet

Forrás: saját szerkesztés

Az ábrák is mutatják, hogy mindkét csoportban a többség a keresztény ünnepek megtartását tartja fontosnak. Azok a családok, akik gyakorló keresztényeknek vallják magukat, kevesen vannak. Az alsó tagozaton a válaszolók 7%-a, felső tagozaton 25% az, aki semmilyen formában nem gyakorolja a keresztény hitéletet. 1-4. osztályban nagyobb jelentősége van a hitnek. Úgy gondolom, hogy a tanítók, tanárok munkáján, személyiségén is sok múlik. A gimnáziumi és a felső tagozaton tanító pedagógusok nagy része, elfogadta a fenntartóváltást, de ettől még nem lett vallásos, nem lett aktívabb a hitélete. Mivel az általános iskolai tagozat felmenő rendszerben indult el, így a tanítónők kiválasztásánál már azt is figyelembe vették, hogy mennyire nyitott az egyházi iskolákban jelen lévő hitéletre, az ezzel kapcsolatos programokra. Így alsó tagozaton már a szülők felé is másféle módon van közvetítve az iskolai hitélet fontossága.

A hatodik kérdésben a keresztény programokkal való elégedettséget mértem. Az általam már bemutatott, Dr. Lampe Kinga által 2017-ben készített elégedettségi kérdőívben az egyik legrosszabb értékelést kapta a Pécsi Egyházmegyei Intézmények körében. Akkor a szülők többsége úgy vélte, hogy a katolikus keresztény értékrend kevésbé hatja át a nevelőmunkát.

17. ábra Keresztény programok

Forrás: saját szerkesztés

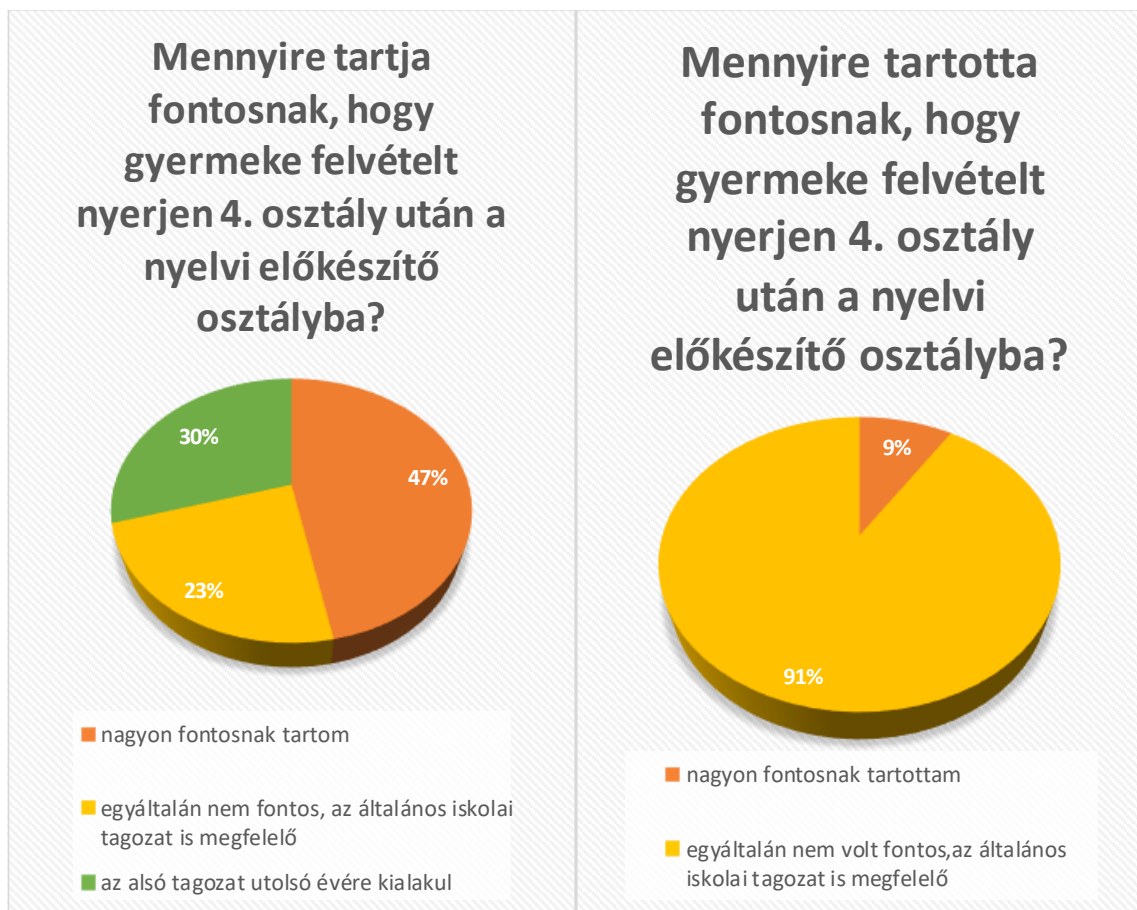
Az ábrák azt mutatják, hogy mind az alsó és a felső tagozaton adott válaszok közel megegyeznek egymással. 80% feletti azoknak az aránya, akik teljes mértékben elégedettek. 9-10% gondolja úgy, hogy kevesebb is elég lenne, 7-9% pedig azt szeretné, ha több keresztény program lenne az iskolában. Szívesen megnéznék egy újabb Egyházmegyei felmérést is, hogy mennyiben változott a szülők véleménye ezen a téren, és a többi iskolához képest hol állunk.

A következő kérdéssel arra szerettem volna választ kapni, hogy mennyire fontos a szülőknek az, hogy olyan szintű oktatást kapjanak gyermekeik alsó tagozaton, hogy biztos legyen a felvételük a nyelvi előképzőbe.

A nyelvi előkészítőbe járás számos előnnyel járhat a gyermek számára. A korai életkorban való nyelvtanulás segít abban, hogy a gyermek könnyebben elsajátítsa a nyelvet, egy ilyen osztályban általában magasabb szintű nyelvi tudással rendelkező tanárok tanítják a gyerekeket, így nagyobb nyelvi készségeket és szókincset sajátíthatnak el. Korábban megtanítják az alapvető nyelvtani és kommunikációs készségeket, megismerhetik más nemzetek kultúráit, így szélesebb kulturális látókörrrel rendelkezhetnek.

Lehetőségük van gyakorolni a nyelvi kommunikációt, ez segít nekik abban, hogy magabiztosabbak legyenek a nyelvhasználatban és jobban képesek legyenek kommunikálni másokkal.

Intézményünkben 4. osztály után a tanulóknak lehetőségük van nyelvi előkészítő osztályba jelentkezni, vagy az általános iskolai tagozat 5. osztályába.

18. ábra Felvétel a nyelvi előkészítő osztályba

Forrás: saját szerkesztés

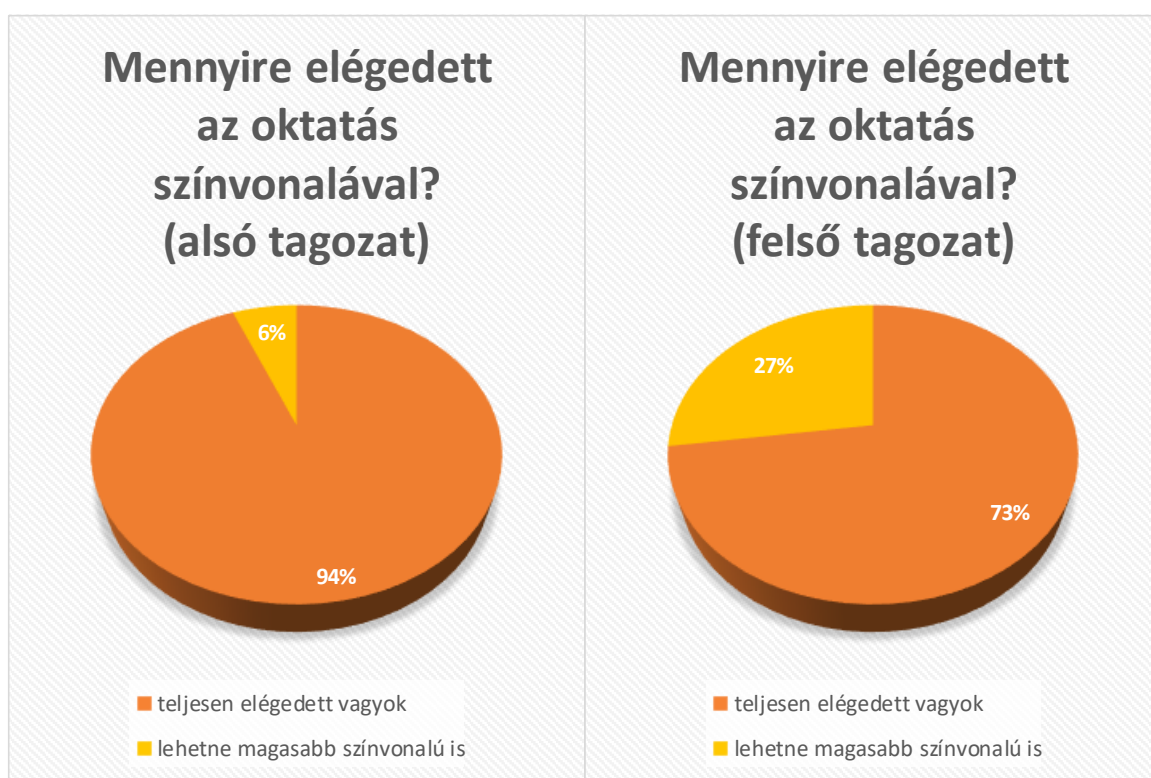
Az alsó tagozaton még a döntés előtt állnak, így kíváncsi voltam, ki milyen jövőt szán gyermekének. A válaszolók közel fele fontosnak tartja, hogy gyermeke nyelvi osztályba nyerjen felvételt, 30% úgy gondolja, hogy majd az alsó tagozat végére kiderül, és a maradék 23% az általános iskolai oktatást is megfelelőnek tartja 4. osztály után.

Felső tagozaton már másként tettem fel a kérdést, ugyanis ők már túl vannak a választáson. Azok a tanulók, akik nem feleltek meg a központi felvételin, automatikusan az általános iskola 5. osztályába nyernek felvételt. A válaszadók nagy részéről tudom, hogy ők az elejétől kezdve az általános iskolai tagozatra készültek, valószínű az eredményül kapott 91% őket mutatja. A

fennmaradó 9% pedig azoknak a száma, akik fontosnak tartották volna a nyelvi osztályba való bekerülést, de nem sikerült nekik.

Szerettem volna tudni, hogy milyennek ítélik meg az oktatás színvonalát. Úgy gondolom, hogy ez egy rendkívül fontos szempont lehet egy szülő számára, mivel ez befolyásolja a gyermek jövőbeli lehetőségeit és sikereit.

A jobb minőségű oktatás általában nagyobb lehetőségeket teremt, jobb társadalmi pozícióhoz vezet, alapvető készségeket biztosít. A jó minőségű oktatás érdekesebb és kihívásokkal teli lehet, ami nagyobb motivációt adhat a gyermeknek a tanuláshoz, valamint a gyermek önbizalmát is befolyásolhatja.

19. ábra Az oktatás színvonala

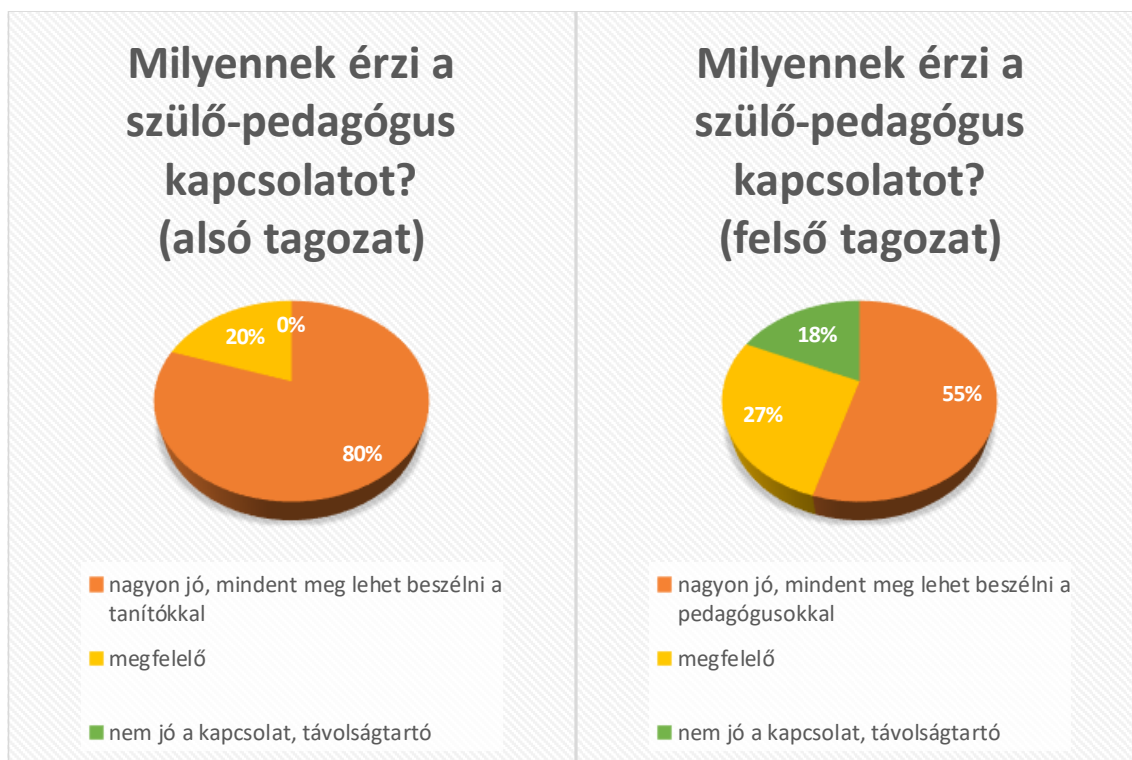
Forrás: saját szerkesztés

A felmérésből az derül ki, hogy a szülők teljesen elégedettek az iskolában folyó oktatás minőségével. Az alsó tagozaton viszont magasabb az elégedettek száma (96%), míg a felső tagozaton már csak 71%.

Az előző kérdésem után szerettem volna tudni, hogy látják a szülők a pedagógussal közös kapcsolatukat. Véleményem szerint a szülő-pedagógus kapcsolatnak együttműködőnek,

támogatónak és nyitottnak kell lennie. A kölcsönös tisztelet és bizalomnak kell alapulnia. A hatékony kommunikáció lehet az egyik kulcsfontosságú dolog az eredményes kapcsolat kialakításához. Fontosak az időnkénti találkozók, hogy megvitassák a gyermek tanulásának folyamatát, nehézségeit és sikereit. A szülő részéről a legfontosabb, hogy támogató szerepet kell nyújtaniuk a gyermek tanulásában. Mint pedagógusnak nyitottnak kell lenni a szülők segítségére, tanácsaira. Ugyanakkor a szülőknek is támogatniuk kell a pedagógusokat, és el kell fogadniuk a szakmai döntéseiket

Mindkét félnek egyértelmű célokat kell meghatározniuk a gyermek érdekében. Tiszteletben kell tartani egymás szakmai tudását és tapasztalatát és együtt kell működni. Szülőként és pedagógusként is rugalmasnak kell lenni és alkalmazkodni kell a gyermek igényeihez és a változó körülményekhez.

20. ábra Szülő-pedagógus kapcsolat

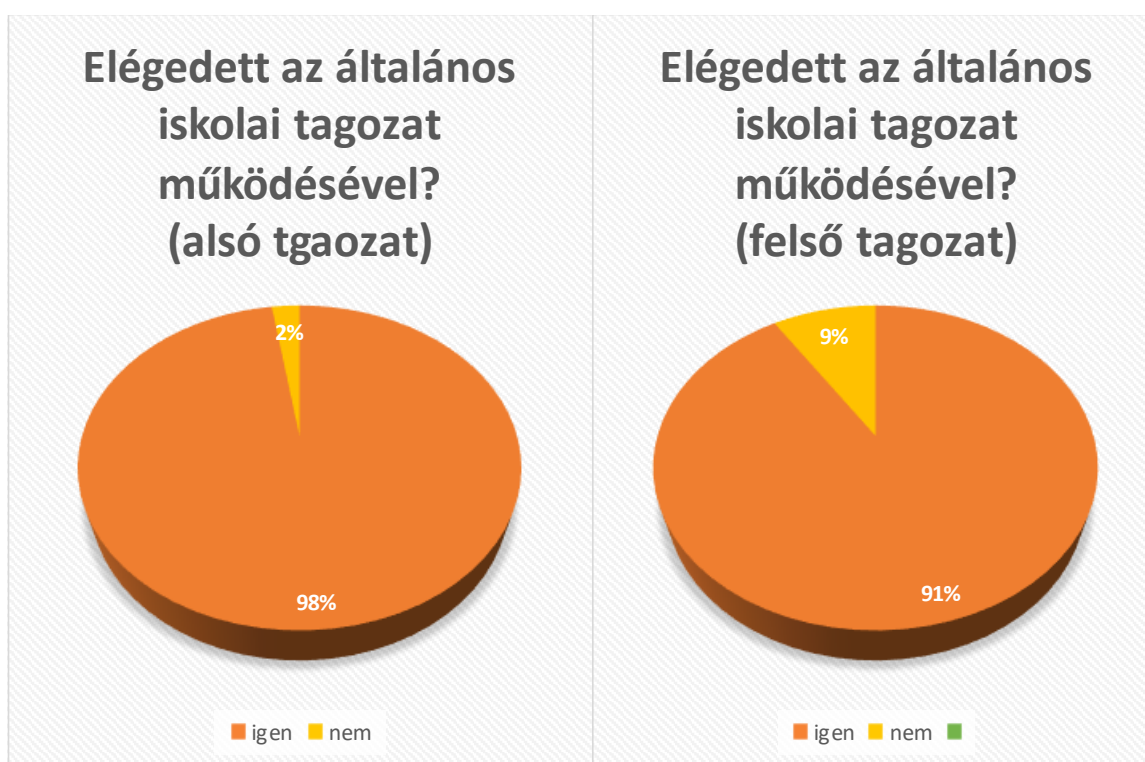
Forrás. saját szerkesztés

A felmérésből látszik, hogy alsó tagozaton a szülők többsége nagyon jónak ítéli meg a szülő-pedagógus kapcsolatot, kisebb százalékuk ítéli meg megfelelőnek. A felső tagozaton már kevésbé ideális a helyzet. Itt már a válaszolók között vannak olyanok is, akik nem jónak, távolságtartónak érzik a kialakult kapcsolatot. Mindennapi tapasztalat is azt mutatja, hogy az alsó tagozaton sokkal kiegyensúlyozottabb, bizalmasabb kapcsolatot sikerül kiépíteni, és a

szülők is még érdeklődőbbek, aktívabbak. Ezek a dolgok felső tagozaton már átalakulnak, és már a pedagógusok sem olyan közvetlenek, elfogadóak.

Végül az utolsó kérdésem az volt, hogy mennyire elégedettek a szülők az általános iskolai tagozat működésével.

Véleményem szerint több tényezőtől függ, hiszen különböző embereknek különbözőek lehetnek az elvárásaik és tapasztalataik. Az általános iskola az oktatás elsődleges alapja, fontos szerepet játszik az egyén megismerő és szociális fejlődésében. Erre a kérdésre válaszolni nagyon összetett. Érdemes itt figyelembe venni az oktatási módszereket, a pedagógusok minőségét, infrastruktúrát, a technológiai lehetőségeket, az iskolai környezetet, biztonságot. Az elégedett diákok és szülők olyan általános iskolát szeretnének, ahol a diákok személyiségei és képességei is figyelembe vannak véve, és ahol a tanulóknak lehetősége van arra, hogy saját tempójukban, valamint igényeiknek megfelelően tanuljanak.

21. ábra Általános iskolai tagozat működése

Forrás: saját szerkesztés

Mindkét ábrán látható, hogy azok a szülők, akik kitöltötték a kérdőíveket teljes mértékben elégedettek az általános iskolai tagozattal, az értékek 90% feletti.

Azoknak, akik erre a kérdésre nemmel válaszoltak, szerettem volna a véleményét kérni, hogy mi az, amiben változtatást eszközölné, hogy még jobban tudjon működni a nevelés-oktatás folyamata. Az alsó tagozaton a két nem válaszhoz érkezett hozzászólás. Igazából változtatási javaslat nem érkezett, inkább személyes észrevételek. Az egyik, hogy több nyelvórára lenne szükség, a másik pedig a pedagógushiány, elmaradás a tananyagban.

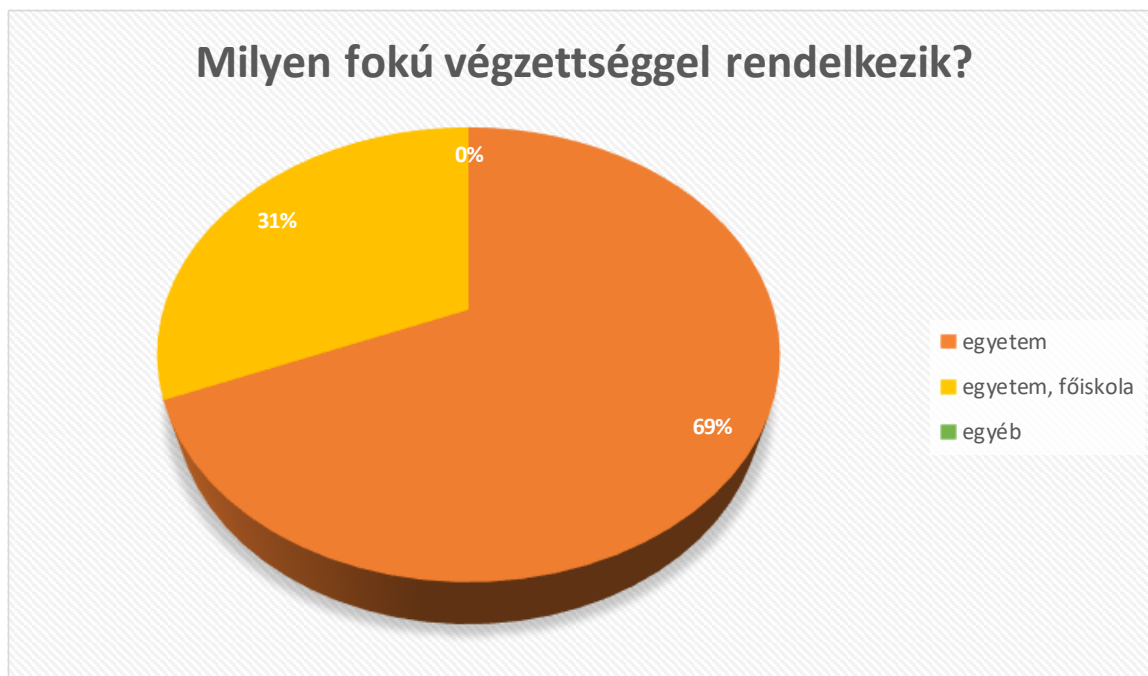
A teljes felmérést összegezve, nagyon jó volt egy képet látni az általános iskolai tagozatról. A visszaérkezett kérdőívek számából is megmutatkozik, hogy jelenleg az alsó tagozaton egy hatékonyabb nevelő-oktató folyamat működik, ahol szülő-pedagógus is a saját szintjén maximálisan hozzáteszi a maga által nyújtható munkát. Ez a felső tagozaton már mérséklődik. Új környezet, új közösség, ahol már a többség nem olyan közvetlen, kevésbé, formálható.

3.2 Pedagógus kérdőív kiértékelése

Készítettem a gimnáziumi tanároknak is egy kérdőívet. Arra voltam kíváncsi, mennyire változtatta meg a fenntartóváltás után a gimnáziumi életet, hogy az intézményben megindult egy általános iskolai tagozat is, és már két osztály is felső tagozatba ért. Messze menő következtetéseket nem tudok levonni az eredményekből, ugyanis a 33 fő gimnáziumi tanárból csak 16 kitöltött kérdőív érkezett vissza, és azok között is volt olyan, aki nem minden kérdésre adott választ.

Ez a kérdőív akár segíthetett volna abban, hogy feltérképezzem a pedagógusok által végzett munka, valamint az általános iskola felső tagozatán folyó nevelő-oktató munka hatékonyságát. A kiértékelés segíthet az erősségekre és gyengeségekre rámutatni, ha kell, lehetővé teheti a szükséges változások bevezetését.

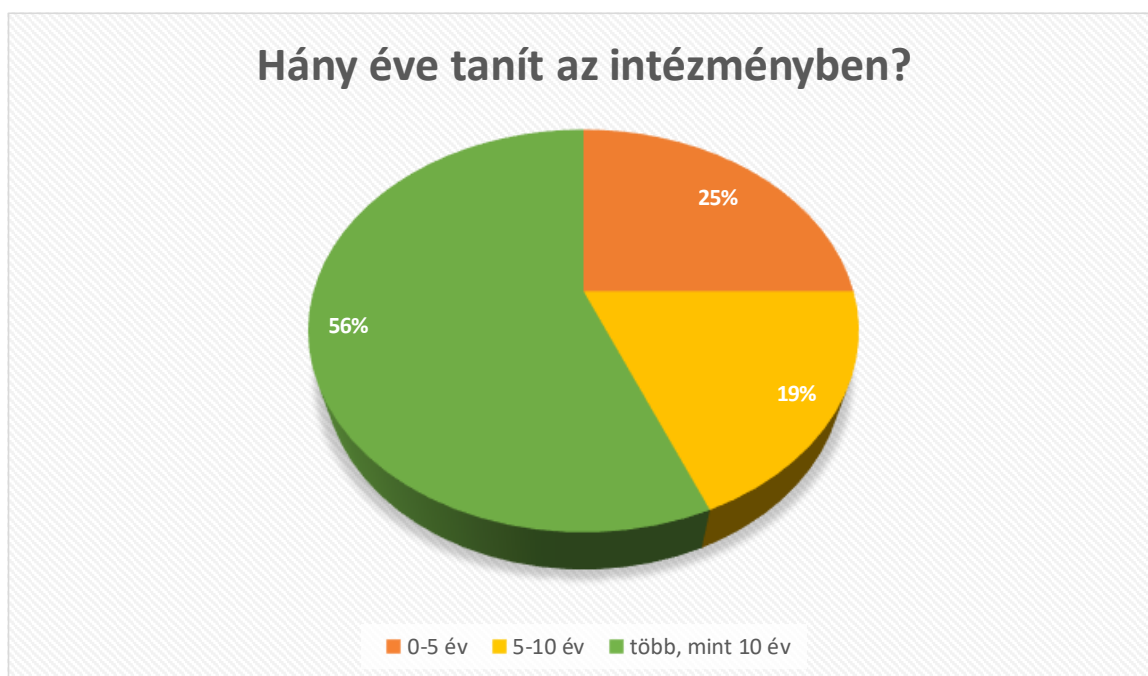
Az első kérdésemmel azután érdeklődtem, hogy milyen fokú végzettséggel rendelkeznek a gimnáziumi kollégák.

22. ábra Végzettség

Forrás: saját szerkesztés

A válaszadók közül 69% egyetemi és 31% egyetemi-főiskolai végzettségű pedagógus volt. Második kérdésben arra voltam kíváncsi, hogy hány éve tanítanak az intézményben.

23. ábra Letanított évek száma

Forrás: saját szerkesztés

A kérdőívet kitöltők többsége több mint 10 éve az intézmény állományában van, 19% 5-10 éve, 25%-a kevesebb, mint 5 éve dolgozik a közösségben.

Úgy gondolom, hogy minden korosztály és minden tanuló különböző, így a pedagógusnak a lehető legjobb módon kell alkalmazkodnia az adott közösséghez, hogy megfelelő nevelés-oktatást tudjon nyújtani.

A következő kérdésem is erre vonatkozott. Kíváncsi voltam, hogy melyik korosztály nevelése-oktatása jelent könnyebbséget a gimnáziumi kollégáknak.

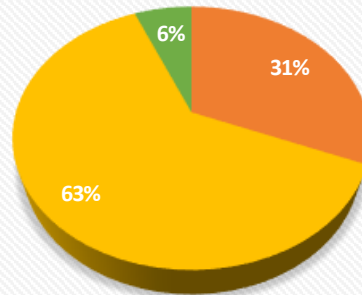
24. ábra Korosztályi nevelés-oktatás könnyebbsége

Forrás: saját szerkesztés

A 16 pedagógus közül, erre a kérdésre valaki nem válaszolt. A munkatársak többsége (65%) úgy látja, érzi, hogy a gimnáziumi tagozat 9-13 osztályában jelent könnyebbséget a nevelés-oktatás. 29%-a gimnázium 5-8. osztályában szeret tanítani, és csak nagyon kevés arány jelölte, hogy szívesen nevel-oktat az általános iskolai tagozaton.

Negyedik kérdésemben, arra kerestem a választ, hogy a gimnáziumi tanárok, miként látják a nyelvi előkészítő, illetve az általános iskolai tagozatra való tanulók kiválasztását. Azoknak a tanulóknak, akik a nyelvi osztályba szeretnének továbbtanulni központi felvételi feladatsort kell írniuk. magyar és irodalom, valamint matematika tantárgyakból. Fontosak még a négy év alatt szerzett tanév végi érdemjegyek is, valamint egy személyes szóbeli beszélgetésre is sor kerül a választás előtt. Abban az esetben, ha van olyan tanuló, akinek nem sikerült a nyelvi osztályba kerülnie, ő automatikusan az általános iskolai tagozat 5.b osztályában folytathatja tanulmányait.

Mennyire alapos, előkészített megfontolás alapján kerülnek kiválasztásra a tanulók a nyelvi előkészítő, illetve az általános iskola felső évfolyamába?

- teljesen reális döntések alapján kerülnek az osztályba a tanulók
- vannak olyanok, akik felvételt nyernek a nyelvi osztályba, de nem oda valók
- változtatásra lenne szükség a tanulók válogatása terén

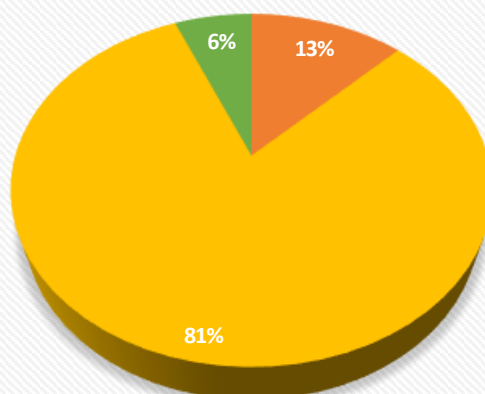
25. ábra Tanulók kiválasztása a nyelvi előkészítő osztályba

Forrás: saját szerkesztés

A válaszoló pedagógusok 63%-a , úgy látja, hogy bármilyen hatékony a kiválasztás, mégis vannak olyanok, akik felvételt nyernek a nyelvi előkészítőbe, de az idők folyamán kiderül, hogy nem oda valók. 30% ítéli meg reálisan a bekerülést és 6% gondolja úgy, hogy változtatásra lenne szükség a végleges döntés meghozatala előtt.

Az általános iskolai tagozat és a gimnáziumi élet között jelentős különbségek vannak. Az oktatás terén tanterv és az oktatási módszerek is különbözőek lehetnek. Ezek a különbségek jelentős hatással lehetnek a pedagógusok, tanulók, akár az intézményi mindennapokban résztvevők életében, de ugyanakkor új lehetőséget is ad minden fél számára.

Mennyiben változtatta meg az általános iskola megjelenése a gimnáziumi életet?

teljes mértékben kis mértékben változtatott nem történt változás

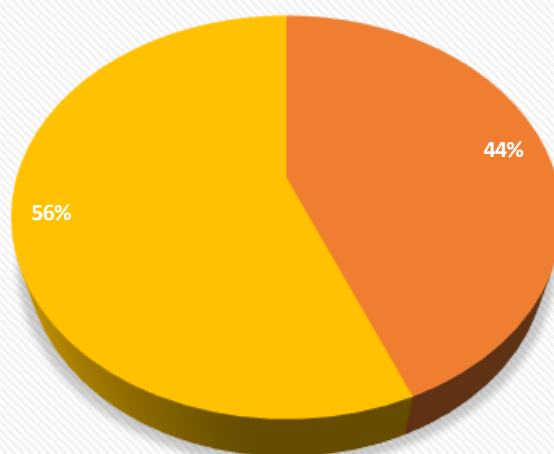
26. ábra Gimnáziumi élet megváltozása

Forrás: saját szerkesztés

A pedagógusok 81%-a (13 fő) úgy érzi, hogy az általános iskolai tagozat kis mértékben megváltoztatta gimnáziumi életet, 13% érzékelte a teljes mértékű változást, és csak 6% mondja, hogy semmiféle változás nem történt.

Számításaim szerint a gimnáziumba tanító pedagógusok közül 12-en tanítanak általános iskolai tagozaton. Többségük a gimnáziumi tantervi áttali oktatást ismerte, módszereket használta.

Tanít-e általános iskola felső tagozatán?

igen nem

27. ábra Oktatás az általános iskola felső tagozatán

Forrás: saját szerkesztés

Az ábra azt mutatja, hogy a 16 válaszoló közül 44% az, aki részt vesz az általános iskolai tagozat nevelő-oktató munkájában, 56% csak a gimnáziumi oktatásban tanít. Az arányok és a válaszok hatékonyabb kiértékelése érdekében a legjobb az lett volna, ha mind a 12 fő általános iskolai tagozaton tanító gimnáziumi tanár kitölti a kérdőívet.

Véleményem szerint az általános iskolai és a gimnáziumi oktatásban alkalmazott módszerek között jelentős különbségek vannak. Míg az általános iskolában általában a tananyag széleskörű és általános ismeretekre épül, addig a gimnáziumban a tananyag szűkebb, mélyebb és összetettebb. a diákoknak itt már önállóan kell tanulniuk, dolgozniuk.

Szerettem volna megtudni, hogy mennyire kellett változtatni a tanítási módszereken egy általános iskolai osztályban.

28. ábra Tanítási módszerek

Forrás: saját szerkesztés

A válaszolók fele tanít általános iskolai osztályban. Azokból, akiket közvetlenül érint 25% úgy nyilatkozott, hogy teljesen meg kellett változtatni módszereit, 25% -nak csak kis mértékben kellett új módszereket bevezetni ezen a tagozaton.

A következő kérdésemben arra kerestem a választ, hogy kollégáim szerint mennyire jó ötlet, hogy egyetemi végzettségű gimnáziumi tanárok tanítanak általános iskola felső tagozatán.

Erre azért is voltam kíváncsi, mert úgy gondolom, hogy aki egyetemi szinten tanult és tanított nem feltétlenül rendelkezik olyan módszerekkel, amelyek hatékonyak lehetnek az általános iskolai tananyag oktatásában.

Biztosan vannak olyan egyetemi végzettségű tanárok, akik sikeresen tanítanak általános iskolában, de úgy vélem, hogy a legjobb, ha a tanulók szükségleteire szakosodott pedagógusok vezessék be az anyagot az általános iskolában.

29. ábra Gimnáziumi tanárok a felső tagozatban

Forrás: saját szerkesztés

A pedagógusok közül mindenki kivétel nélkül úgy gondolja, hogy teljesen lényegtelen a végzettség foka. Szerintük nem attól függ az oktatás hatékonysága az általános iskolai tagozat felső tagozatán.

Utolsó előtti kérdésem arra irányult, hogy mennyire szívesen tanítanak az általános iskola felső tagozatán.

30. ábra Tanítás felső tagozaton

Forrás: saját szerkesztés

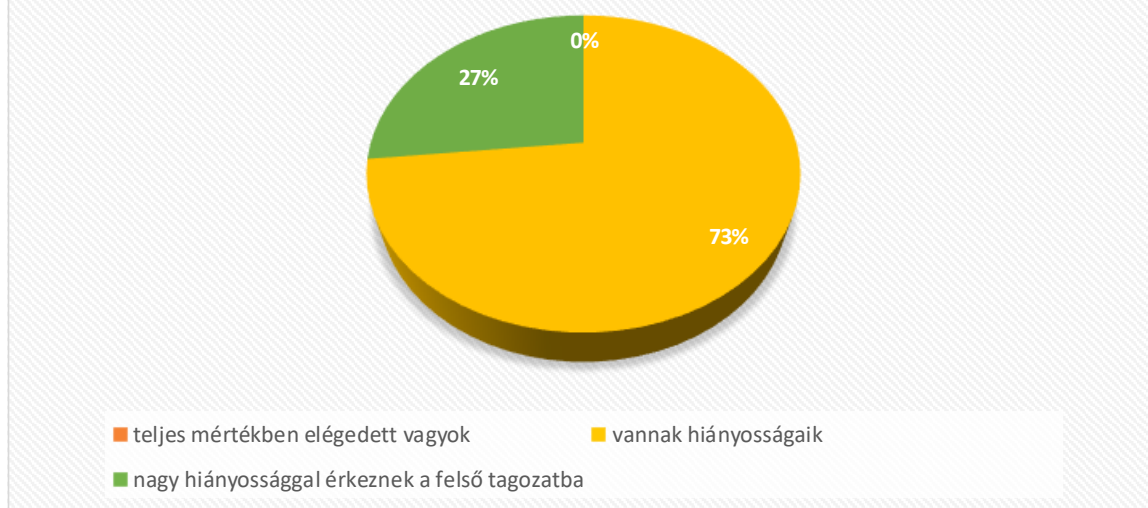
Az ábrán látható, hogy a válaszadók 47%-a nem tanít általános iskolai osztályban. Azok közül, akik részt vesznek az általános iskolai tagozat oktatásában, 35% szívesen tanít, 18% viszont nem szívesen tanít általános iskola felső tagozatos osztályában.

A kérdőívem végén szerettem volna megtudni, hogy mennyire elégedettek a tanulók felkészültségével.

Az általános iskola felső tagozatára járó diákok általános felkészültsége eltérő lehet. Függ az alsó tagozaton történt felkészítéstől, a tanárok minőségétől vagy akár az otthoni környezet is nagy hatással lehet a tanulók eredményeire. Azonban azt is fontos megérteni és elfogadni, hogy minden diák eltérő és a tanulási ütemük, az érdeklődési körük és otthoni körülményeik is eltérőek lehetnek. Véleményem szerint az iskolák és a tanítók/tanárok folyamatos munkája, az otthoni környezet támogatása, valamint a tanulók egyéni szükségleteire való figyelem azok az elemek azok, amelyek hozzájárulhatnak a sikeres felkészüléshez.

Iskolánkba járó diákok közül is többen kerülnek be az 5. b osztályba (általános iskolai tagozat), ők a felkészítést a saját általános iskolájukban kapják meg. Azonban olyan tanulók is vannak, akik más települések iskoláiból jönnek 4. osztály után.

Mennyire elégedett az általános iskola felső tagozatára járó tanulók felkészültségével?

31. ábra Tanulók felkészültségével való elégedettség

Forrás: saját szerkesztés

73% gondolja úgy, hogy vannak hiányosságok, 27% úgy véli, hogy nagyon sok hiányossággal érkeznek az intézménybe.

Úgy gondolom, hogy ezen a téren még fejlődünk. kell. Fontos lenne egy olyan rendszert, „jó gyakorlat „kialakítani, amely az alsó-felső átmenetet gördülékenyebb tenné, mind a tanulóknak, mind a pedagógusoknak egyaránt.

A pedagógus kérdőívek összegzéseként szeretném megosztani egy olyan kolléganóm gondolatait, aki gimnáziumi (nyelvi előkészítő osztályban) és általános iskola felső tagozatán is tanít már a kezdetek óta.

Véleménye szerint, aki először gimnáziumi osztályokban tanított, és utána kezd ötödikes korosztályban, nincs könnyű dolga.

Az egyetemen nagyon kevés (szinte semmi) módszertant nem tanítanak, azt sem a 10-14 éves korosztályhoz igazítják. Ezért a pedagógusok nincsenek tisztában a korra jellemző fejlettségi szinttel, a terhelhetőséggel, a viselkedési sajátosságokkal. (Kivéve, ha saját gyereken keresztül már megtapasztalták ennek a korosztálynak a sajátosságait). Ebből adódóan sokaknak van fegyelmezési problémája, nem találja a hangot az osztállyal.

A gimnáziumi korosztályban a teljesen frontális oktatás még működhet, a tanár előad, a diák jegyzetel, önállóan tanul, nincs kérdés. Ez a 10-14 éves korosztállyal nem működik. Viszont

sok tanár nem veszi ezt észre, úgy tekinti, hogy a diák rossz, nem együttműködő, „én elmondtam, hogy mind a tizenöt oldalt meg kell tanulni, abból írunk”. Azután csodálkozik, ha nem lesz jó a témazáró. Sajnos ebből arra a következtetésre jut, hogy a gyerek nemtörődöm, nem tanul, nem érdekli. Ezzel aztán szép lassan kiépíti a diákokban a tantárgy iránti utálatot, saját magukkal szemben a kudarc elviselésének kényszerét, ebből jönnek majd az önértékelési problémák, és így lesz a jó tanuló, érdeklődő gyerekekből rövid idő alatt érdektelen, rossz tanuló. Ebben a tanár a hibás. (Sajnos nálunk is tevékenykednek hasonló mentalitású kollégák, elég csak néha meghallgatni a tanáriban a megnyilatkozásaikat.)

Ezek a gyerekek nagyon sok időt igényel(né)nek. Szeretik, ha meghallgatják őket, szívesen dolgoznak önállóan, keresnek szabályokat, felfedeznek dolgokat. De nem tudatosak, még a tanulás szempontjából. (Persze, a kivételek itt is erősítik a szabályt). A tanárnak rá kell(ene) szólni a szünetet, a fél délutánt, hogy valami elinduljon, hogy legyen kapcsolat, hogy tanulni kezdjenek. Ezek a gyerekek még a tanárnak és a szüleiknek tanulnak, kevés tudatosan a jövőre készülő van közöttük. Sajnos ezt nem sokan veszik tudomásul.

A gyerekek bekerülnek egy gimnáziumba, ami teljesen más, mint az általános iskola alsó tagozata. Ott nem voltak egyedül, velük volt mindig legalább egy tanító néni, aki mindent tudott róluk, látta rajtuk, ha rossz kedvük van, ha betegek. Itt van az osztály és jó esetben egy lelkiismeretes osztályfőnök, aki naponta – akár többször is – rájuk néz. De amúgy magukra vannak hagyva szünetben, az ügyeletes vagy odaér, vagy nem. Az osztály maga formál, és nagyon sok múlik azon, milyenek a hangadók, merre viszik el a közösséget. Ebben nagyon nagy az osztályfőnök felelőssége, de a többi tanáré is. Jó lenne egységesnek lenni. De azok vagyunk? Sokszor sajnos nem.

Emellett a kicsik maguk előtt látják a nagyokat, azok viselkedését, mintákat tanulnak, sokszor megpróbálnak ők is olyanok lenni. Emiatt felgyorsul a fejlődésük, de ez csak látszólagos lehet, mert a korát senki sem tudja megelőzni.

A kollégák jó részének egyébként a fegyelmezés okoz gondot, és az, hogy leszálljon arra a szintre, ahol a gyerekek vannak, hogy hozzájuk tudja igazítani a mondandóját, a tananyagot, a módszereket. Sokkal nagyobb felkészülést igényel ez, mint a már rég megszokott gimnáziumi oktatás.

4.Összegzés

Szakdolgozatom témájául az egyházi oktatás kialakulását, hatékonyságát és gyakorlatban való működését vizsgáltam. Mintául saját intézményemet választottam. Egyrészt azért, mert életem meghatározó éveit, a középiskolai tanulmányaimat itt végeztem, másrészt 3 évvel ezelőtt lehetőséget kaptam arra, hogy pedagógusként, tanítóként is bizonyíthassak. Úgy gondolom, hitelesen be tudom mutatni, az évek során történt változások hatásait, a jelen megpróbáltatásait és a jövőben megvalósítható elképzeléseket.

Tanulmányaim során kevésbé érzékelttem a nevelő-oktató folyamatnak azt az oldalát, amit ma már napi szintem átélek.

Az intézmény fenntartóváltását csak hallomásból éltem át, az óvodai nevelő munka elindításában, mint szülő vettem részt, az általános iskola oktatásában, már mint tanító tevékenykedhetek.

Mióta valamiféle dolgom vagy közöm van a jelenlegi intézményhez, ahol dolgozom, azóta foglalkoztatnak azok a kérdések, amire a dolgozatom elején keresem a választ.

Miért tart fenn az egyház iskolákat?

Mi az alapvető cél ezen iskolák működtetésével?

Mennyiben másabb az oktatás egy keresztény iskolában, mint egy állam által irányított intézményben?

Melyek azok a szabályok, amelyek mentén egy keresztény iskola funkcionál?

Miután igyekeztem a szakirodalomban, cikkekben választ keresni a bennem felmerülő kérdésekre, belekezdtem a saját intézményem bemutatásába, egészen a kezdetektől. Próbáltam a mindennapi gondolataimat, az alsó tagozaton folyó munkámra rávetíteni az olvasottakat.

Az éveken át tartó kemény munkának, kitartásnak köszönhetően, az egykori Fenyves alján lévő gimnáziumból egy többcélú, közös igazgatású, köznevelési intézmény lett.

A 2016-os fenntartóváltás miértje mögött mindig is volt egy kis szkeptikusság. Vajon jó döntés volt? Milyen feltételekkel működhet az iskola a továbbiakban? Mennyire sikerül a három intézményegységet egy közösséggé kovácsolna? Úgy érzem, ez egy örökké tartó kemény folyamat. A mai napig is még feladatunk. Egyesek szerint a váltás már elengedhetetlen volt. Jelenleg az általános iskolai tagozat is 6. éve működik.

Mára már iskolánkat évről-évre egyre több szülő keresi fel iskolakezdés, továbbtanulás céljából, az intézmény létszáma nő. Egyre nehezebb az alsó tagozaton iskolánkba jelentkező gyermekek kiválasztása. Mivel az osztálylétszámok is egyre magasabbak, ezért a szülőknek is

tisztában kellene lenni gyermeke képességeivel, mert nagyon sokuknak nem megfelelő a haladás egy magas létszámú osztályban.

Az intézmény bemutatása után a dolgozatom elején bennem felmerülő kérdésekre kerestem a választ. Vizsgálati módszerként a kérdőíves felmérést választottam. Elsőként a szülőktől szerettem volna megtudni, ők hogyan látják a Katolikus Általános Iskolát, az oktatás minőségét, és a hitéletet. 1-6. osztályig végeztem a kutatást, viszont külön alsó, és külön felső tagozaton. A visszaérkezett kérdőívek számából is jól látszódott, hogy melyik szülői réteg az, akinek még fontos a megfelelés, az cselekvő részvétel, gyermeke érdekében és az iskola életében. Kíváncsi voltam, hogy mi alapján választották iskolánkat és milyennek látják az itt folyó oktatás minőségét, a szülő-pedagógus kapcsolatot valamint a keresztény programok megjelenését. Mivel nevelő-oktató munkámat jelenleg is alsó tagozaton végzem, így valamilyen módon tisztában vagyok az ott folyó oktatással, kapcsolatrendszerrel, elégedettséggel. Arra voltam kíváncsi, vajon jól látom-e az általunk kialakított rendszer működését. Ez a felmérés számomra egyfajta visszacsatolás a munkánkra.

Addig, amíg a szülő-pedagógus kapcsolat teljes mértékben jól működik alsó tagozaton, azt is látjuk és érzékeljük, hogy felső tagozaton ez már felszínesebb, távolságtartóbb lesz.

Véleményem szerint a hitélet területén, (bármilyen is lett a kérdőív eredménye) mint katolikus iskola, van még mit fejlődni, hogy ne csak azt mondhassuk, hogy katolikus fenntartású iskola, hanem, büszkén jelenthessük ki, hogy Katolikus Iskola vagyunk.

Az intézmény általános iskolai részén fenntartóváltásról nem beszélhetünk, ugyanis egy teljesen új intézményegységként alakult ki, a fenntartóváltás után. Az itt tanítók és az ide jelentkező tanulók szülei már a kezdetektől fogva tisztában vannak azzal, hogy mit várhatnak, mire számíthatnak. Természetes, hogy folyamatos fejlődésre, lehetőségeinkhez mérten változtatásokra van nekünk is szükségünk, akár szakmaiság, akár emberiség terén, de talán mégsem akkora áldozat.

Ahogy már korábban írtam, felső tagozaton jelenleg 2 osztály nevelő-oktató munkája folyik. A régi intézményben a fenntartóváltás is már okozott némi felfordulást, így arra kerestem a választ a gimnáziumban tanító tanárok körében, szintén kérdőív formájában, hogy mennyire változtatta meg a mindennapjaikat az általános iskolai tagozat megjelenése. A tapasztalat azt mutatja, hogy még egy nem állami fenntartású általános iskolai tagozaton is óriási törés egy gyermek-tanár életében az alsó-felső átmenet, ahol olyan szakos tanárok végzik a mindennapi oktató-nevelő munkát, akik általános iskolai tanárként végezték tanulmányaikat. Úgy gondolom, ez a gond nálunk hatványozottan jelen van. Valóságos képet akkor kaptam volna, ha mindenki részt vesz a felmérésben.

A fenntartóváltással az intézmény pedagógusi összetétele csak csekély formában változott, így főként egyetemet végzett gimnáziumi tanárok veszik át a tanulókat 4. osztály után. A keresztény szellemiség, amiben a gyermekek óvodai-általános iskolai tanulásuk során részt vesznek, az is átalakul a felső tagozaton. Gyereként egy teljesen új helyen, idegen közösségben, egy zárt burokból kikerülni, ahol valamelyik tanító néni mindig ott volt, nem egy egyszerű dolog. Úgy vélem ez a folyamat azon pedagógusoknak sem egyszerű, akik eddig csak gimnáziumi osztályokban tanítottak. Ezt a velük való beszélgetésekből, történeteikből is le lehet szűrni. A kapott válaszokból is kiderül, hogy a régi gimnáziumi osztályokban bevált módszereken változtatni, újítani kell.

A jövőben várhatóan az óvodai nevelés után az általános iskolai tagozat is tagintézményként fogja folytatni munkáját. Ezért úgy gondolom, hogy fontos lenne egy olyan használható jó gyakorlatot kialakítani, ami minden téren megkönnyíti a tanulók és a pedagógusok munkáját, mindennapjait.

Úgy vélem, hogy közösen összefogva, egymást segítve, bármilyen fenntartású iskoláról van szó, képesek vagyunk egy olyan intézmény kialakítására, amelyben minden résztvevő jól érzi magát.

Csak ismételni tudom a kedvenc idézetem, és reménykedni benne, hogy egy jó közösséggel, egy jó közösségben így is lehet:

„...Bármelyik iskola válhat olyan helyé, amelyben gondolkodó, mohón kíváncsi, gyorsan és felelősségteljesen tanuló diákok járnak, amelyben a tanárok élvezik a munkájukat és a diákjaikkal való együttlétet, ahol magas a morális mérce, és ahová mind a diákok, mind a tanárok szeretnek járni.”

Carl Rogers

NYILATKOZAT

Alulírott Kocsisné Németh Mónika, a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem, Kaposvári Campus, Közültatási Vezető és Pedagógus Szakvizsga szak nappali/levelező* tagozat végzős hallgatója nyilatkozom, hogy a dolgozat saját munkám, melynek elkészítése során a felhasznált irodalmat korrekt módon, a jogi és etikai szabályok betartásával kezeltem. Hozzájárulok ahhoz, hogy Záródolgozatot/Szakdolgozatot/Diplomadolgozatot egyoldalas összefoglalója felkerüljön az Egyetem honlapjára és hogy a digitális verzióban (pdf formátumban) leadott dolgozatom elérhető legyen a témát vezető Tanszéken/Intézetben, illetve az Egyetem központi nyilvántartásában, a jogi és etikai szabályok teljes körű betartása mellett.

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen nem*

Kelt: Kaposvár, 2023. év április hó 27. nap

Kocsisné Németh Mónika
Hallgató

NYILATKOZAT

A dolgozat készítőjének konzulense nyilatkozom arról, hogy a Záródolgozatot/Szakdolgozatot/Diplomadolgozatot áttekintettem, a hallgatót az irodalmi források korrekt kezelésének követelményeiről, jogi és etikai szabályairól tájékoztattam.

A Záródolgozatot/Szakdolgozatot/Diplomadolgozatot záróvizsgán történő védelemre javaslom / nem javaslom*.

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen nem*

Kelt: Kaposvár, 2023. április 27.

Velner András
Belső konzulens
Velner András főiskolai docens

*Kérjük a megfelelőt aláhúzni!

5. Ábrajegyzék

1. ábra Katolikus intézményegységek száma	8
2. ábra A tamási gimnázium a Fenyves alján	13
3. ábra Béri Balogh Ádám szobra az iskola kertjében	14
4. ábra A gimnázium épülete régen	15
5. ábra Új nyílászárók és a kollégium felújítása	19
6. ábra A katolikus gimnázium jelenlegi épülete	20
7. ábra Béri Balogh Ádám Katolikus Általános Iskola jelenlegi telephelye	28
8. ábra Látványterv-Katolikus Oktatási Negyed	31
9. ábra Fenntartói felmérés: szülői elégedettség	33
10. ábra Fenntartói felmérés: diákok elégedettsége	34
11. ábra Fenntartói felmérés: Intézmények összehasonlító diagrammja	35
12. ábra Információszerzés	38
13. ábra Előző oktatási-nevelési intézmény	39
14. ábra Iskolaválasztás	40
15. ábra Elégedettség a helyi adottságokkal kapcsolatban	41
16. ábra A keresztény hitélet	42
17. ábra Keresztény programok	43
18. ábra Felvétel a nyelvi előkészítő osztályba	44
19. ábra Az oktatás színvonala	45
20. ábra Szülő-pedagógus kapcsolat	46
21. ábra Általános iskolai tagozat működése	47
22. ábra Végzettség	49
23. ábra Letanított évek száma	49
24. ábra Korosztályi nevelés-oktatás könnyebbége	50
25. ábra Tanulók kiválasztása a nyelvi előkészítő osztályba	51
26. ábra Gimnáziumi élet megváltozása	52
27. ábra Oktatás az általános iskola felső tagozatán	52
28. ábra Tanítási módszerek	53
29. ábra Gimnáziumi tanárok a felső tagozatban	54
30. ábra Tanítás felső tagozaton	55
31. ábra Tanulók felkészültségével való elégedettség	56

6. Irodalomjegyzék

A Pécsi egyházmegye köznevelési intézményeinek katolikus értékgyűjteménye, Pécsi Egyházmegye 2016. (2023. április 12.)

A tamási Béri Balogh Ádám Katolikus Gimnázium, Kollégium, Általános Iskola és Óvoda egységes szerkezetbe foglalt 10. sz. összefoglalóalapító okirata Pécsi Egyházmegye, Pécs 2022. május 2. (2023. április 7.)

Az 50 éves tamási Béri Balogh Ádám Gimnázium jubileumi évkönyve 1947-1997., Tamási 1997.

„Béri Balogh Ádám szobra” című alkotás fotói, Alkotó: Farkas Pál, Feltöltő: Göröntsér Vera, 2019.09.17.20.00 <https://www.kozterkep.hu/2149/beri-balogh-adam-szobra> (2023. április 7.)

Dr. Lampek Kinga: A Pécsi Egyházmegye Köznevelési stratégiájának szülői és diák elégedettségi adatai 2017. (Belső anyag, 2023. április 18.)

ETIKAI KÓDEX a Magyar Katolikus Egyház közoktatási intézményeiben dolgozó pedagógusok számára, Magyar Katolikus Püspöki Kar Iskolabizottságának megbízásából a Katolikus Pedagógiai Szervezési és Továbbképzési Intézet, Budapest, 1998. szeptember 1., 4. o. (2023. április 22.)

HVG.hu <https://hvg.hu/itthon/20050111kozepiskolasorrend> 2005. január. 12. 08:04 (2023. április 12.)

60 éves a tamási Béri Balogh Ádám Gimnázium és Kollégium jubileumi évkönyve, Tamási 2007.

70 hosszú év...2017, A Béri Balogh Ádám Katolikus Gimnázium évfordulós kiadványa, Tamási 2017.

75 hosszú év...2022, A Béri Balogh Ádám Katolikus Gimnázium évfordulós kiadványa, Tamási 2022.

Katolikus Pedagógiai Intézet honlapja: <http://www.katped.hu/katolikus-kozoktatas/katolikus-koznevelesi-es-szakkepzesi-intezmenyek-statisztikai-adatai> (2023. április 12.)

Kocsisné Németh Mónika: Intézményi környezet bemutatás, beadandó dolgozat, 4. o. 2021.10.28. (2023. április 8.)

Kodácsy-Simon, Eszter (2015) Miért tart fenn az egyház iskolát? Luther Kiadó, Budapest, pp. 184-204. (2023. március 30.)

Kotschy Beáta: A keresztény pedagógus és iskola-egykerdőíves vizsgálat tükrében 2000. 4. o. http://real.mtak.hu/24208/1/Kotschy_Beata_Vigilia_2000_5_u.pdf (2023. április 18.)

Magyar Nemzet: <https://magyarnemzet.hu/belfold/2023/02/nepszeruek-az-egyhazi-iskolak-2> (2023. április 5.)

Tamási Béri Balogh Ádám Katolikus Gimnázium, Kollégium, Általános Iskola és Óvoda Pedagógiai Programja 2022. augusztus 25. 13. o. (2023. április 12.)

Petróczy Gábor: Mennyiben azonos, mennyiben más? Az egyházi fenntartású köznevelési intézmények működésének eltérő szabályairól Kazincbarcika, 2013. június 26. (2023. április 12.)

Tamási Béri Balogh Ádám Katolikus Gimnázium, Kollégium, Általános Iskola és Óvoda honlapja: <https://beri-tamasi.edu.hu/> (2023. április 10.)

Tamási Béri Balogh Ádám Katolikus Gimnázium, Kollégium, Általános Iskola és Óvoda honlapja: <https://beri-tamasi.edu.hu/index.php?meghiv=lapok/iskolarol/iskolatortenet.html> (2023. április 8.)

Tamási város hivatalos honlapja: <https://www.tamasi.hu/fejlesztesek/tervezett-beruhazasok/katolikus-negyed> (2023. április 8.)

7.Mellékletek

8.1 Kérdőív szülőknek, általános iskola alsó tagozat

Szülői kérdőív

Üdvözlöm!

Kocsisné Németh Mónika vagyok, jelenleg a Kaposvári Egyetem Közoktatási vezető és pedagógus szakvizsga elnevezésű képzés utolsó éves hallgatója. Szakdolgozatomban az általános iskolai oktatás hatékonyságáról írok. Ebben kérem a segítségét!

A kérdőív kitöltése anonim, kb. 5 percet vesz igénybe! Az adatokat összesítve elemzem, ilyen formába kerülnek bele a dolgozatomba!

Köszönöm a segítséget!

1.Honnan szerzett tudomást a katolikus általános iskoláról?

- ismerőstől
- óvónőtől
- szülőtől, akinek a gyermeke oda jár

2.Katolikus óvodába járt gyermeke?

- igen
- nem

3.Mi alapján választotta iskolánkat?

- keresztény szellemiség miatt
- tanítók miatt
- az oktatás színvonala miatt

4.Mennyire elégedett a jelenlegi helyi adottságokkal?

- teljes mértékben elégedett vagyok
- a legjobb lenne, ha már elkészülne a Katolikus Oktatási Negyed. és mindenki egy helyen lenne

- nagyon rosszak és zavaróak a körülmények

5.Mennyire gyakorolják a keresztény hitéletet?

- gyakorló keresztények vagyunk
- a keresztény ünnepeket megtartjuk
- semmilyen formában

6.Mennyire elégedett az alsó tagozaton nyújtott keresztény programokkal?

- teljes mértékben elégedett vagyok
- lehetne több is
- kevesebb is elég lenne

7.Mennyire tartja fontosnak, hogy gyermeke felvételt nyerjen 4. osztály után a nyelvi előkészítő osztályba?

- nagyon fontosnak tartom
- egyáltalán nem fontos, az általános iskolai tagozat is megfelelő
- az alsó tagozat utolsó évére kialakul

8.Mennyire elégedett az oktatás színvonalával?

- teljesen elégedett vagyok
- lehetne magasabb színvonalú is

9.Milyennek érzi a szülő-pedagógus kapcsolatot?

- nagyon jó, mindent meg lehet beszélni a tanítókkal
- megfelelő
- nem jó a kapcsolat, távolságtartó

10.Elégedett az általános iskolai tagozat működésével?

- igen
- nem

11.Ha az előző kérdésre nem-mel válaszolt, kérem, fejtse ki, milyen változásokat eszközölne!

8.2 Kérdőív szülőknek, általános iskola felső tagozat

Szülői kérdőív

Üdvözlöm!

Kocsisné Németh Mónika vagyok, jelenleg a Kaposvári Egyetem Közoktatási vezető és pedagógus szakvizsga elnevezésű képzés utolsó éves hallgatója. Szakdolgozatomban az általános iskolai oktatás hatékonyságáról írok. Ebben kérem a segítségét!

A kérdőív kitöltése anonim, kb. 5 percet vesz igénybe! Az adatokat összesítve elemzem, ilyen formába kerülnek bele a dolgozatomba!

Köszönöm a segítséget!

1.Honnan szerzett tudomást a katolikus általános iskola felső tagozatáról?

- ismerőstől
- nyílt napon
- szülőtől, akinek a gyermeke oda jár
- tanítóktól

2.Katolikus általános iskolába járt gyermeke?

- igen
- nem

3.Mi alapján választotta iskolánkat?

- keresztény szellemiség miatt
- tanítók miatt
- az oktatás színvonala miatt

4.Mennyire gyakorolják a keresztény hitéletet?

- gyakorló keresztények vagyunk
- a keresztény ünnepeket megtartjuk
- semmilyen formában

6.Mennyire elégedett az felső tagozaton nyújtott keresztény programokkal?

- teljes mértékben elégedett vagyok
- lehetne több is
- kevesebb is elég lenne

7.Mennyire tartotta fontosnak, hogy gyermeke felvételt nyerjen 4. osztály után a nyelvi előkészítő osztályba?

- nagyon fontosnak tartom
- egyáltalán nem fontos, az általános iskolai tagozat is megfelelő

8.Mennyire elégedett az oktatás színvonalával?

- teljesen elégedett vagyok
- lehetne magasabb színvonalú is

9.Milyennek érzi a szülő-pedagógus kapcsolatot?

- nagyon jó, mindent meg lehet beszélni a tanítókkal
- megfelelő
- nem jó a kapcsolat, távolságtartó

10.Elégedett az általános iskolai tagozat működésével?

- igen
- nem

11.Ha az előző kérdésre nem-mel válaszolt, kérem, fejtse ki, milyen változásokat eszközölné!

8.3 Kérdőív a gimnáziumban tanító pedagógusoknak

Pedagógus kérdőív

Kedves Kolléga!

A szakdolgozatomban a gimnáziumban megjelenő általános iskolai oktatást szeretném vizsgálni, melyhez segítséget szeretnék kérni. A kérdőív kitöltése anonim, kb. 5 percet vesz igénybe. Kérlek, csak egy választ jelölj!

Köszönöm!

1.Milyen fokú pedagógiai végzettséggel rendelkezik?

- egyetemi
- egyetemi, főiskolai
- egyéb: _____

2.Hány éve tanít az intézményben

- 0-5 év
- 5-10 év
- több, mint 10 év _____

3.Melyik korosztály nevelése-oktatása jelent könnyebbséget?

- gimnázium 9-13. osztály
- gimnázium 5-8. osztály
- általános iskola felső tagozat

4.Mennyire alapos, előkészített, megfontolás alapján kerülnek kiválasztásra a tanulók a nyelvi előkészítő illetve az általános iskolai tagozat felső évfolyamába?

- teljesen reális döntések alapján kerülnek az osztályba a tanulók
- vannak olyanok, akik felvételt nyernek a nyelvi előkészítőbe, de nem oda valók
- nagy változásokra lenne szükség a tanulók válogatása terén

5.Mennyiben változtatta meg az általános iskola megjelenése a gimnáziumi életet?

- teljes mértékben
- kis mértékben változtatott
- nem történt változás

6.Tanít-e általános iskolai osztályban?

- igen
- nem

7.Mennyire kellett változtatni a már jól bevált tanítási módszerein az általános iskola tagozatán?

- teljesen át kellett alakítanom
- vannak módszerek, amik újak, de többségében nem kellett változtatni
- nem kellett változtatni
- nem tanítok ilyen osztályban

8.Mennyire tartja jó ötletnek, hogy egyetemi végzettségű pedagógusok általános iskola felső tagozatán tanítsanak?

- a végzettség teljesen mindegy
- egyetemi végzettségű tanár ne tanítson általános iskola felső tagozatán

9.Szívesen tanít általános iskolai osztályban?

- igen
- nem
- nem tanítok

10.Mennyire elégedett az általános iskolai osztályba járó tanulók felkészültségével?

- teljes mértékben elégedett vagyok
- vannak hiányosságai
- nagy hiányosságokkal érkeznek a felső tagozatba